

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra statistiky

Diplomová práce

**Analýza nákladů městské policie v obcích Litovel,
Zábřeh a Šumperk a implementace výsledků na vznik
městské policie v obci Mohelnice.**

Bc. Aleš Grohmann

© 2014 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Katedra statistiky

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Grohmann Aleš

Veřejná správa a regionální rozvoj nav.- Šumperk

Název práce

Analýza nákladů městské policie v obcích Litovel, Zábřeh, a Šumperk a implementace výsledků na vznik městské policie v obci Mohelnice

Anglický název

Analysis of costs city police in village Litovel, Zábřeh and Šumperk and implementation of results on city police in village Mohelnice

Cíle práce

V práci budou analyzovány náklady na činnost městské policie v obci Litovel, Zábřeh a Mohelnice. Poyornost bude věnována struktuře nákladů a jejich změnám v letech. Výsledky poslouží jako model nákladů pro vznik městské policie v obci Mohelnice.

Metodika

Pro zjištění stavu a vývoje ukazatelů charakterizujících nákladovost na provoz městské policie ve vybraných lokalitách budou použity zejména základní statistické metody popisující stav a vývoj vybraných ukazatelů. Následně pro další analýzy mohou být užity některé z metod explorační analýzy a induktivní statistiky.

Harmonogram zpracování

1. Vytvoření osnovy, doplnění seznamu literatury – do 02.01.2013
2. Formulovat jasně cíl práce, čeho se práce bude týkat – do 01.03.2013
3. Zdroje dat – výběr a zdůvodnění výběru vhodných ukazatelů pro analýzy – do 01.03.2013
4. Zpracování rešerše – do 30.6.2013
5. Zpracování metodiky, sběr dat – do 30.10.2013
6. Vlastní analýza dat – do 30.1.2014
7. Kompletace práce – únor 2014

Rozsah textové části

60-70 stran

Klíčová slova

náklady, obecní policie, rozpočet obce, vývojové tendence, statistická analýza

Doporučené zdroje informací

HRUDKA, J.; ZÁMEK, D.; a kol. Organizace a činnost policejních služeb. Praha: Police history. 2012. 233s. ISBN 978-80-86477-56-5
KÁBA, B., SVATOŠOVÁ, L.: Statistické nástroje ekonomického výzkumu, nakladatelství Aleš Čeněk, Plzeň 2012, ISBN 978-80-7380-359-9
KUCHTA, J.; VÁLKOVÁ, H.; a kol. Základy kriminologie a trestní politiky. Praha: C. H. Beck. 2005. 544 s. ISBN 80-7179-813-4
MACEK, P. Bezpečnost obcí a regionů. Praha: Vysoká škola regionálního rozvoje. 2011. 117 s. ISBN 978-80-87174-03-6
MACEK, P. a UHLÍŘ, L. Dějiny obecních policí I.: Praha: police history. 2004. 215 s. ISBN 80-86477-26-6
PIKNA, B. Vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek v evropském právu (oblast policejní a justiční spolupráce). Praha: Linde Praha 2007. 511 s. ISBN 978-80-7201-686-0
MACEK, P. Bezpečnost obcí a regionů. Praha: Vysoká škola regionálního rozvoje. 2011. 117 s. ISBN 978-80-87174-03-6
MACEK, P., UHLÍŘ, L. Dějiny obecních policí I.: Praha: police history. 2004. 215 s. ISBN 80-86477-26-6
SVATOŠOVÁ, L., KÁBA, B.: Statistické metody I, PEF ČZU Praha, 2008, ISBN 978-80-213-16720
SVATOŠOVÁ, L., KÁBA, B.: Statistické metody II, PEF ČZU Praha, 2008, ISBN 978-80-213-1736-9
Zákon č. 553/1991 Sb. o obecní policii;
Zákon č. 200/1990 Sb. o přestupcích

Vedoucí práce

Svatošová Libuše, prof. Ing., CSc.

Termín odevzdání

březen 2014

Kába

doc. RNDr. Bohumil Kába, CSc.

Vedoucí katedry

Hron

prof. Ing. Jan Hron, DrSc., dr. h. c.

Děkan fakulty

V Praze dne 4.11.2013

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem svou diplomovou práci "Analýza nákladů městské policie v obcích Litovel, Zábřeh a Šumperk a implementace výsledků na vznik městské policie v obci Mohelnice" vypracoval samostatně pod vedením vedoucí diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autor uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne _____

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval prof. Ing. Libuši Svatošové, CSc. za pozornost, kterou věnovala mé práci a za její odborné rady při vypracování této diplomové práce.

Analýza nákladů městské policie v obcích Litovel, Zábřeh a Šumperk a implementace výsledků na vznik městské policie v obci Mohelnice

Analysis of costs city police in village Litovel, Zábřeh and Šumperk and implementation of results on city police in village Mohelnice.

Souhrn: Zřízení obecní policie je nikoliv povinnost, ale právo každé obce a logická alternativa, jak bojovat především s porušováním obecně závazných vyhlášek a drobným protiprávním jednáním spočívajícím nejčastěji v páchání přestupků. Diplomová práce se zabývá srovnáním městské policie ve obcích Litovel, Zábřeh a Šumperk zejména z hlediska nákladů v časovém období 2011-2013 a jejím cílem je výsledek implementovat na obec Mohelnice, kde se o zřízení městské policie uvažuje.

Summary: The establishment of the municipal police is not an obligation, but a right of every municipality and logical alternative to fight primarily with violations of generally binding regulations and minor infringements consisting mostly of committing offenses. This thesis deals with the comparison of the municipal police in communities Litovel, Zábřeh and Šumperk especially for costs in the period 2011-2013 and aims to implement the outcome of the municipality Mohelnice, where the establishment of a municipal police considered.

Klíčová slova: náklady, obecní policie, rozpočet obce, vývojové tendence, statistická analýza.

Keywords: costs, municipal police, municipal budget, trends, statistical analysis.

OBSAH

1. ÚVOD	9
2. CÍL PRÁCE A METODIKA	11
3. PRÁVNÍ A INSTITUCIONÁLNÍ SYSTÉM NA ÚSEKU OBECNÍ POLICIE.....	12
3.1 Státní správa na úseku ochrany a bezpečnosti	12
3.2 Státní správa	13
3.3 Samospráva	13
3.4 Vývoj obecní policie	15
3.5 Vymezení základních pojmů.....	22
3.6 Spolupráce státní a obecní policie.....	28
3.7 Zřízení metropolitní policie.....	29
3.8 Spolupráce soukromých bezpečnostních služeb s obcí.....	30
3.9 Vymezení zákonů v oblasti obecní policie.....	30
3.10 Podmínky pro výkon strážníka obecní policie	31
3.11 Organizace obecní policie ve vybraných zemích Evropské unie.....	33
3.11.1 Belgie	33
3.11.2 Švýcarsko	33
3.11.3 Španělsko	33
3.11.4 Francie.....	34
3.11.5 Velká Británie	34
4. ČINNOST MĚSTSKÉ POLICIE VE VYBRANÝCH MĚSTECH ŠUMPERK, ZÁBŘEH A LITOVEL.....	35
4.1 Analýza a zhodnocení stavu městské policie v Šumperku.....	35
4.2 Analýza a zhodnocení stavu městské policie v Litovli.....	43
4.3 Analýza a zhodnocení stavu městské policie Zábřeh.....	51

5. IMPLEMENTACE ZJIŠTĚNÝCH SKUTEČNOSTÍ NA MOŽNÝ VZNIK MĚSTSKÉ POLICIE V MOHELNICI.....	58
6. ZÁVĚR	67
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	70
SEZNAM TABULEK	73
SEZNAM GRAFŮ	74
SEZNAM OBRÁZKŮ	75

1. ÚVOD

Obce a města v České republice vydávají obecně závazné vyhlášky, jež upravují právní vztahy v mezích samostatné působnosti obce, které mohou ukládat povinnosti směřující k zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku, udržování veřejných prostranství a mnohé jiné. Ochrana veřejného pořádku, majetku a osob je prioritou nejen Policie České republiky, ale také povinností a prioritou každé obce. Zřízení obecní policie je plně v kompetenci každé obce a města v České republice a zvýšení dohledu nad dodržováním výše uvedených obecně závazných vyhlášek je tak logickou alternativou. V mnoha případech však naráží na ekonomickou náročnost nejen při zřízení, ale i při následném provozu, kdy nejvyšší položku tvoří mzdové prostředky. Je tedy na místě důkladné zvážení nákladů a přínosů za současného zhodnocení celkové situace v daném městě či obci.

Tato diplomová práce se zabývá analýzou výdajů na provoz Městské policie v obcích Litovel, Zábřeh a Šumperk a nabízí přehled zatížení obecního rozpočtu, ekonomický přínos městu, zejména z uložených blokových pokut v grafické podobě a předkládá také celkovou činnost městských policií v jednotlivých městech v letech 2010 až 2013. Rovněž v jednotlivých městech řeší index kriminality, který je možným ukazatelem bezpečnosti. V jednotlivých městech byla zpracována SWOT analýza, která definuje silné a slabé stránky a také možné příležitosti a hrozby. Města Litovel, Zábřeh a Šumperk byla vybrána pro svoji podobnost z hlediska struktury obyvatelstva, velikosti a nápadu trestné činnosti s městem Mohelnice a také zejména pro svou polohu v Olomouckém kraji.

Diplomová práce je rozdělena na část teoretickou a praktickou. Teoretická část zahrnuje tři kapitoly, přičemž první kapitolu tvoří úvod, jenž stručně popisuje obsah samotné práce a vysvětluje výběr daného tématu. Ve druhé kapitole je popsán cíl diplomové práce, který je zaměřen na analýzu nákladů a metodiku, kterou bude dosažen. Třetí kapitola pojednává o právním a institucionálním systému na úseku obecní policie, vysvětluje pojmy státní správy a samosprávy a popisuje vývoj obecní policie, postavení a oprávnění strážníků. Ve třetí kapitole je uveden legislativní rámec, upravující činnost obecní policie a stručně popsány orgány obecní policie ve vybraných zemích Evropské unie. Čtvrtá, praktická část diplomové práce, se již věnuje činnosti městské policie ve vybraných městech Litovel, Zábřeh a Šumperk.

Každému z měst je věnována podkapitola, v níž jsou uvedeny základní informace o městě a graficky znázorněna organizační struktura městské policie. Dále jsou pro přehlednost v tabulkách uvedeny příjmy městské policie, výdaje, přehled činností, index kriminality a to vždy za časové období od roku 2010 do roku 2013. Ve stejném časovém období je zpracován graf celkového zatížení městské policie a v neposlední řadě je také zpracována SWOT analýza definující silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby řešeného města.

Pátá kapitola, do níž jsou zpracovány výsledky výzkumné části, řeší implementaci výsledků a zjištěných skutečností na možný vznik Městské policie v Mohelnici, kdy předkládá v grafické podobě srovnání příjmů a výdajů v roce 2013 u Městské policie v Litovli, Zábřehu a Šumperku. Dále u týchž subjektů graficky srovnává v letech 2010 až 2013 celkovou činnost. Část páté kapitoly je věnována městu Mohelnice, kdy byla zpracována bezpečnostní analýza v podobě indexu kriminality, znázorněného pro přehlednost v tabulce v letech 2010 až 2013 a v grafické podobě následně nabízí porovnání s ostatními hodnocenými městy v totožném časovém období. Uvedená SWOT analýza města Mohelnice popisuje jako u ostatních měst slabé a silné stránky, možnosti a hrozby.

V rámci diplomové práce byl proveden sociometrický výzkum v podobě dotazníku. Výzkumná část, která je zpracována pro přehlednost do dvou tabulek, uvádí výsledek provedeního šetření, kdy respondenti byli dotázáni na 2 otázky týkající se vzniku městské policie v Mohelnici.

Poslední kapitolu tvoří závěr, v němž jsou shrnuty zjištění, získané provedeným terénním šetřením a sběrem a vyhodnocením teoreticky získaných dat a konstatuje, zda bylo dosaženo stanoveného cíle.

2. CÍL PRÁCE A METODIKA

Tématem diplomové práce je Analýza nákladů městské policie v obcích Litovel, Zábřeh a Šumperk a implementace výsledků na vznik městské policie v obci Mohelnice. Teoretická východiska řeší jednotlivé části dané problematiky, které navazují na praktickou část a pomocí kterých bude dosaženo stanovených cílů.

Cílem diplomové práce je provést analýzu nákladů městské policie v obcích Litovel, Zábřeh a Šumperk a daná zjištění implementovat na vznik městské policie v obci Mohelnice. Pro zjištění stavu a vývoje ukazatelů analyzující náklady vybraných měst na provoz městské policie budou sloužit **explorační analýzy**. Pro realizaci výzkumné části bude použita metoda **srovnávání**. Následně pro další **analýzy** budou pro vybrané ukazatele užity některé z metod **induktivní statistiky či analýzy časových řad**. Pro sestavení závěru s použitím získaných informací bude použita **syntéza**.

3. PRÁVNÍ A INSTITUCIONÁLNÍ SYSTÉM NA ÚSEKU OBECNÍ POLICIE

3.1 Státní správa na úseku ochrany a bezpečnosti

Veřejnou správu chápeme jako spravování veřejných záležitostí ve veřejném zájmu, které jsou realizovány jako projev výkonné moci. Subjekty, které ji realizují, ji vykonávají jako právem uloženou povinnost, a to z titulu svého postavení veřejnoprávních subjektů.

Orgány veřejné správy jsou představitelé veřejné moci v zemi, kdy vystupují autoritativně a jejich oprávnění má nařizovací charakter. Jinými slovy lze říci, že tato rozhodování jsou zakotvena v zákonech a z toho důvodu jsou vynutitelná státní moci. Veřejnou správu lze rozdělit na dva směry a to v materiálním a organizačním smyslu.

Materiální pojetí veřejné správy je souhrn specifických správních činností, které souží k dosažení stanovených cílů. Veřejná správa v tomto pojetí je chápána převážně z obsahové stránky věci, kdy jsou rozhodné jednotlivé úkoly a jejich povaha. Není tedy důležité, který orgán vykonává správní činnost, ale správní činnosti, které souvisejí s veřejnou mocí na ústřední a místní úrovni.

Ve druhém, **organizačním pojetí** je naopak důležité, který orgán správní činnost vykonává. Veřejná správa je chápána jako soubor subjektů, které správní činnost vykonávají v jednotlivých organizačních strukturách.¹

Samotná organizace veřejné správy je cíleně vytvořená hierarchie institucí se zákonem danými pravomocemi, které naplňují potřeby společnosti. Každá instituce veřejné správy realizuje úkoly, které náleží do její věcné a místní příslušnosti. Z organizačního pojetí je každý správní orgán specifickou organizační jednotkou systému veřejné správy s vyvíjejícími se tendencemi v závislosti na potřebách společnosti.²

Veřejná správa se rozděluje dle subjektů, které ji vykonávají. Pokud je vykonavatelem stát, jedná se o státní správu, pokud správu vykonávají územně samosprávné celky, jedná se o veřejnou samosprávu.

¹ HORZINKOVÁ, E. *Základy organizace veřejné správy v ČR*, s. 8-12

² STAŠA, J. *Úvod do českého správního práva*, s. 6-10

3.2 Státní správa

Státní správa je část veřejné správy, která je vykonávána státem a orgány, na které byl její výkon z rozhodnutí státu přenesen. Státní správa zahrnuje ty oblasti, kde má stát zájem vykonávat zákony jednotně. Jedná se tedy o organizační složky státu a správní úřady, které vykonávají správu jménem státu.

System státní správy lze z územního hlediska rozdělit na ústřední a územní. Na ústřední úrovni je vykonávána parlamentem, prezidentem, vládou a jednotlivými ministerstvy či jinými ústředními orgány státní správy jako je například Český statistický úřad. Na územní úrovni je státní správa vykonávána vyššími a nižšími územními samosprávnými celky.³

3.3 Samospráva

Dále se diplomová práce bude zabývat jen samosprávou, protože cíl diplomové práce je zaměřen na městskou policii, která spadá do pravomocí obce, tedy územní samosprávy. Samospráva je právo uspořádat a řídit část veřejných záležitostí v zájmu obce, které jsou plněny vlastními silami a prostředky.

Základními územně samosprávnými celky jsou obce a vyššími územně samosprávnými celky jsou kraje. Toto územní členění se vyvíjelo od 19. století, kdy na našem území začaly vznikat obce. Kraje poté vznikly v roce 1960. Poslední významnou změnou bylo zrušení okresů v roce 2003, což znázorňuje obrázek 3.3.1 a obrázek 3.3.2. Právo na samosprávu je zakotveno v Ústavě České republiky.

Samosprávu můžeme dále rozdělit na samosprávu zájmovou, kdy určitý celek spojuje nějaký profesní zájem. Jako příklad lze uvést například Českou lékařskou komoru. Rozdíl mezi státní správou a samosprávou můžeme vidět v tom, že státní správa v zákonem stanovených případech dozoruje nad činností samosprávy. Veřejná moc prováděna samosprávou je decentralizovanou státní mocí.

³ HORZINKOVÁ, E. *Základy organizace veřejné správy v ČR*, s. 12-13

Obr. 3.1 Územní členění České republiky dle zákona č. 36/1960 Sb.

Zdroj: webové stránky dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Kraje_v_%C4%8Cesku

Reforma veřejné správy v ČR byla zahájena prakticky v roce 1997 přijetím zákona č. 347/ 1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávných celků, kdy se na území ČR vytvořilo 14 krajů, přičemž první fáze reformy spočívala v ustanovení těchto 14 samosprávných krajů⁴

Obr. 3.2 Územní členění České republiky dle zákona č. 347/1997 Sb.

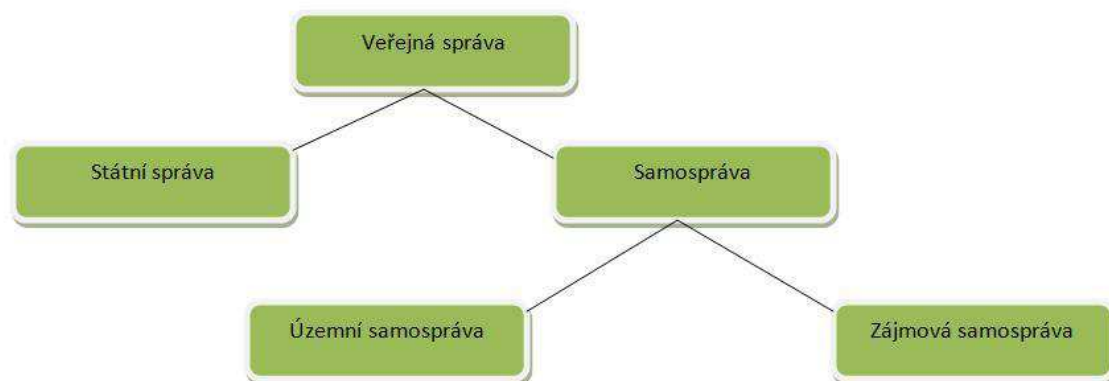

Zdroj: webové stránky dostupné z: [http://www2.czso.cz/xa/edicniplan.nsf/t/2C0049F54A/\\$File/kraje_okresy_cr.jpg](http://www2.czso.cz/xa/edicniplan.nsf/t/2C0049F54A/$File/kraje_okresy_cr.jpg)

⁴ Ústavní zákon č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávných celků, ve znění pozdějších předpisů

System místní správy v České republice patří do kontinentálního systému správy a uplatňuje se smíšený model na úrovni obcí a na úrovni krajů, kdy část územní veřejné správy zabezpečují orgány státní správy a část orgány samosprávy.⁵

Obr. 3.3 Schéma veřejné správy v České republice

Zdroj: REKTORÍK, J. *Ekonomika a řízení odvětví veřejného sektoru*, s. 74. Vlastní zpracování.

3.4 Vývoj obecní policie

Postavení a činnost komunální policie v českých zemích je úzce spojena se začleněním obce v rámci státu. Je třeba zdůraznit, že obce neměly žádné veřejné pravomoci a účast v zákonodárství až do přijetí reformy Marie Terezie a Josefa II. Těmito reformami byly mimo jiné upraveny druhy obcí a to na místní, okresní a krajskou, kdy okresní úřad v rámci přenesené působnosti dozíral na činnost starosty v oboru místní policie a kontroloval ji. Roku 1862 byl vydán rámcový říšský zákon o obecním zřízení, kde byla definována policejní působnost obce následovně:

- Samostatná správa jmění a záležitostí obce a péče o chudé spoluobčany;
- Obec byla povinna dohlížet na bezpečnost osob a majetku;
- Dohlížení na dobrý technický stav silnic a bezpečnost provozu;
- Výkon polní policie;
- Dohled na prodej zboží na trhu z hlediska skutečné váhy a míry;
- Výkon zdravotní policie;

⁵ HORZINKOVÁ, E. *Základy organizace veřejné správy v ČR*, s. 52-56

- Dohled nad dodržováním čeledního řádu;
- Výkon mravnostní policie;
- Policejní kontrola v oblasti staveb a míst, kde se směl rozdělovat oheň a udělování povolení ke stavbě.

Rozdílné pravomoci měly obce v samostatné a přenesené působnosti. V rámci samostatné působnosti obce pečovaly o bezpečnost osob a majetku a vykonávaly poňní, potravní, zdravotní, čelední, dělnickou, mravností a požární policii. V rámci přenesené působnosti obce zajišťovaly vhodné místnosti k provozování policejního úřadu, nechávaly státu bezplatně k užívání budovy policejních úřadů, staraly se o ubytování četnictva a dohlížely na osoby pod policejním dozorem. Policejní činnost upravoval obecní výbor, který vydával policejní nařízení.⁶

Nejčastěji užívaný termín ve světě pro bezpečnostní složky je policie. Postupem let byl tento výraz užíván ve spojení s vnitřní státní správou, kdy byl definován jako odstraňování negativních překážek, které jsou na závalu bezpečnému rozvoji života obyvatel. Pojem policie tedy zahrnoval opatření, která měla odvrátit nebezpečí a do této oblasti spadaly předpisy jako například hlášení o cizincích, držení a nošení zbraně, vyhoštění, policejní dozor aj.

Policie byla rozdělena na jednotlivé obory podle lidské činnosti:

- Živnostenská policie – kontrola prodeje nebezpečných látek, zacházení s parními kotli, přeprava výbušnin, střelného prachu;
- Dopravní policie – kontrola železniční dopravy, bezpečnostní předpisy pro lodě a přístavy, zajišťování dopravních nehod;
- Silniční policie – bezpečnost a pořádek na veřejných silnicích, tresty za poškozování silnic a zeleně;
- Námořní policie – kontrola a dodržování předpisů zabráňující vzniku nehod při námořní plavbě
- Důlní policie – ochrana obyvatel, kteří pracovali v dolech;

⁶ MACEK, P., UHLÍŘ, L. *Dějiny obecních policií I*, s. 10-16

- Honební policie – ochrana honebního práva, zemědělství, pytláctví a ochrana důstojného zacházení se zvířaty;
- Polní policie – ochrana, která souvisela s provozováním polního hospodářství;
- Stavební a dobytčí policie

Samostatnou kategorií představovala tzv. mravností policie, která zahrnovala škálu různých oborů, které mohly být v rozporu s dobrým mravním vzděláním obyvatel. Jednalo se například o záležitosti:

- Dohled nad tiskem;
- Divadelní řád, licence na žebračkovou hudbu, taneční zábavy;
- Zamezení konkubinátu, vzbuzování veřejného pohoršení;
- Zakázané hry, zamezení opilství, obchod s děvčaty;
- Týrání zvířat, zachování veřejné slušnosti a dodržování nočního klidu.

V polovině 19. století se v českých zemích začal namísto pojmu policie užívat pojem četnictvo. Původní význam slova vycházel z označení pro lupiče, kteří se sdružovali do čet. Postupem let došlo k opačnému významu slova, kdy se takto začali označovat příslušníci, kteří proti těmto skupinám bojovali.

Do roku 1918 byla policejní činnost spjata převážně s hrazením měst respektive s hradebním systémem. Vliv zevní opevňovací čáry zde představoval směrodatný způsob organizace bezpečnostní služby a působil preventivně při vstupu sociálně nebezpečných živlů. Velká důležitost připadala městským branám, které byly upraveny samostatnými řády o otvírání a zavírání. Střežení městských bran mělo velký policejní význam, kdy zde byla soustředěna celá bezpečnostní agenda. Městská brána byla jediným povoleným vstupem do města, a proto se tímto usnadňovala evidence osob, které mohli narušovat veřejný pořádek.⁷ Prvotním policejním úředníkem byl rychtář, který měl v této oblasti neomezené pravomoci. Tento úředník byl pověřen stíháním zločinců, měl zodpovědnost za klid a bezpečnost ve městě. Do funkce byl dosazován městskou radou, která vydávala nařízení platná pro dané město. Mezi tato nařízení patřil například zákaz nošení zbraně a udržování veřejného pořádku.

⁷ MACEK, P., UHLÍŘ, L. *Dějiny obecních policií I*, s. 16-30

Další důležitou funkci plnili královští hejtmáni, kteří dohlíželi na plnění vydaných policejních a bezpečnostních zákonů. Jejich stěžejní úlohou bylo chránit katolické náboženství, bránit v šíření kacířství, kontrolovat činnost komisařů pro dohled na ulicích a přestupce odevzdávat příslušným úřadům k projednání. V pozdější době dochází ke zřízení zvláštních policejních dozorců, kteří měli za úkol pátrat po lidech, kteří se špatně vyjadřovali o císaři. Policejní dozorcí byli nejdříve ustanoveni pouze v Praze, ale postupem času působili v každém větším venkovském městě.

V 70. letech 19. století dochází v oblasti bezpečnosti k několika výrazným změnám. Nad bezpečností v daném území vykonávala dohled uniformovaná a neuniformovaná policie, kdy se tyto dvě složky dělily na státní a městskou. Další významnou změnou bylo zřízení pražského policejního ředitelství. Další strukturou policejního dohledu z hlediska organizace bylo zřízení třech hlavních okresních policejních komisařů, kteří spadali pod policejní ředitelství. Těmto komisařům náleželo spíše zpracovávání písemné agendy, a proto výkon služby vykonávali městští čtvrtníci. Hlavní náplní funkce policejního ředitele byla agenda tajné státní policie, ale i dodržování platných policejních předpisů. Podle těchto nařízení byla města a městyse rozdělena podle místních poměrů na čtvrti nebo okresy, kde policejní dozor prováděly krajské úřady.⁸

Po vzniku Československého státu v roce 1918 byl převzat právní řád bývalého Rakouska-Uherska a s tím i spojená organizace státních policejních úřadů a komunální policie. Už v období první republiky byla komunální policie financována obcí. Důležitým vládním nařízením, které definovalo obecní policii v širším pojetí, bylo nařízení č. 250/1942. V tomto nařízení byly popsány úkoly a pravomoci. Dále zde bylo ustanoveno, že obecní policie byla podřízena starostovi obce a zastupitelstvu. V případě, že obecní policista zjistil pochybení, neprodleně tuto informaci předal starostovi obce k jeho dalšímu opatření. Pro výkon místní policie měl starosta pravomoc nařídit místním obyvatelům, aby byli nápomocní v zajišťování veřejného pořádku. Byl zde zachován rakouský systém, kdy komunální policie plnila úkoly na venkově a státní policie ve městech. Rozsah a počet orgánů, které se podílely na chodu obecní policie, byl odvozen od velikosti obce a v neposlední řadě v možnostech financování.⁹

⁸ MACEK, P., UHLÍŘ, L. *Dějiny obecních policií I*, s. 16-47

⁹ BRÁZDA, J. *Komunální policie ve velkých městech*, s. 13-19

Další významnou kapitolou obecní policie tvoří období protektorátu, kdy došlo k upřesnění jejich označení, a to jako obecní výkonná policie.

Obecní výkonná policie se dělila na uniformovanou a neuniformovanou. Dle vládních nařízení měly obce nad 10 000 obyvatel povinnost zřídit obě složky místní policie. Oproti tomu obce nad 5000 obyvatel musely zřizovat pouze uniformovanou část. Toto nařízení bylo později zrušeno s tím, že obce musely bezplatně přenechat budovy, které byly do té doby využity k výkonu policejní činnosti. Budovy musely být ponechány ve prospěch protektorátu. Změnou oproti období první republiky byla skutečnost, že zřizování obecní policie nebylo v kompetenci starosty, ale ministra vnitra. Obecní policie byla odpovědná starostovi, policejnímu úřadu a ministru vnitra. Náklady na zřízení obecní policie nesla obec, ale další financování, zejména platové, měl na starosti stát. Stát se dále podílel na výstroji příslušníků a v neposlední řadě zajišťoval jednotný výcvik všech příslušníků obecní výkonné policie. Při porovnání s prvorepublikovým obdobím zde můžeme spatřovat přísnější centralizaci, kdy specifikace služby byla upravována na základě místních potřeb.¹⁰ Zásadní změnu představovalo přijetí Vládního nařízení o protektorátní policii. Na základě tohoto nařízení obecní výkonná policie spadala do pravomoci policie protektorátní, která spadala pod říšské orgány.

Další formování komunální policie nastalo po druhé světové válce. Nově vzniklý Sbor národní bezpečnosti dostal novou politickou i pracovní náplň. Základním rozdílem oproti fungování státní správy z období první republiky byla skutečnost, že příslušníci státní správy se museli hlásit k politické příslušnosti. V roce 1953 došlo k reorganizaci policie, kdy nabyla účinnosti nová struktura československé bezpečnosti. Řídícím orgánem Veřejné bezpečnosti se stala Hlavní správa Veřejné bezpečnosti. S formováním hranice území byla přijata nová organizace státu, kdy byly vymezeny hranice okresů. V těchto nově vzniklých okresech postupně vznikaly okresní oddělení MV. K dalším zásadním změnám došlo po přijetí Ústavního zákona spojené se vznikem československé federace. Na základě toho zákona byla otázka bezpečnosti státu v působnosti obou republik a jejich ministrů vnitra. Je třeba podotknout, že zákon byl postaven na prioritní úloze KSČ a hlavní prioritou byla ochrana majetku a práv v sociálním vlastnictví.

¹⁰ BRÁZDA, J. *Komunální policie ve velkých městech*, s. 13-19

Tato priorita měla přednost před ochranou majetku osobního. Po revoluci v roce 1989 byla v resortu Ministerstva vnitra provedena řada organizačních změn. Byl obnoven institut obecní policie, která spadala do pravomocí starosty obce a zajišťovala ochranu veřejné pořádku daného území obce.¹¹ Dochází rovněž k posilování samostatnosti obecní policie.

Dnešní podobu obecní policie upravuje zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii. Tento zákon svěřuje pravomoc obcím zřizovat na základě místní potřeby obecní policii k ochraně obecních zájmů.¹² Společnost, ale i organizační složky státu procházejí neustálým vývojem, na který je třeba reagovat. V posledních letech můžeme spatřovat snižování početních stavů u Policie České republiky. Oproti tomu je stále častější jev zřizování obecní policie a rozrůstání se jejich početních stavů. Tyto změny v obcích jsou založeny na skutečnosti, že si vedení obcí uvědomuje zodpovědnost za veřejný pořádek a bezpečnost svých občanů, kdy z hlediska vývoje nápadu trestné činnosti a zatížení, státní policie dostatečně nereaguje na místní problémy obcí. Každá obec je specifická a zřízením komunální policie může flexibilně reagovat na konkrétní podmínky a tím zvyšovat bezpečnost svých obyvatel. Každý starosta obce nebo místní části by měl vědět o problémech svého teritoria a jako vedoucí obecní policie tak může úkolovat pracovníky obecní policie a zamezit tak páchání trestné činnosti ve vytipovaných problémových oblastech. Dle mého názoru je v této oblasti důležitá i preventivní činnost a případné projekty pro sociálně vyloučené obyvatele. Sociálně vyloučení obyvatelé či dlouhodobě nezaměstnaní jsou například konkrétními projekty vtaženi do dění obce a tím se může zlepšit stav veřejného pořádku v obci.

Perspektivy zajišťování bezpečnosti obcí lze spatřovat v základních směrech:

- Stát by měl zvýšit vliv na nutnost zřizování obecní policie. Skutečnost je ale bohužel taková, že stát v průběhu minulých let snižoval dotace obcím a nemalá část obcí nemá ve svém rozpočtu prostředky na zřízení městské policie.
- V prioritách obce, které by měly vynakládat větší finanční prostředky na bezpečnost v obci, například v podobě zakoupení kamerového systému, či spolupráce s obecní policií jiné obce pokud si ji nemohou financovat ze svého rozpočtu.

¹¹ BRÁZDA, J. *Komunální policie ve velkých městech*, s. 13-25

¹² BRÁZDA, J. *Komunální policie ve velkých městech*, s. 13-125

- Posilování úlohy nestátních subjektů v podobě bezpečnostních agentur, které budou financovány soukromými osobami, které v dané obci podnikají.
- Zvyšování spoluodpovědnosti občanů dané obce formou přednášek či dobrovolných aktivit k zajištění větší bezpečnosti.¹³

Atributy, které ovlivňují další vývoj obecní policie, můžeme dále rozdělit na:

- Celospolečenské atributy, které především představují legislativní rámec pravomocí vnitřní politiky státu, vymezení pravomocí státní policie a komunálních policejních sborů. Jak již bylo výše popsáno, obecní policie by měla nabývat na významu.
- Místní atributy, jež představují společensko-politické dění v obci. Zde můžeme spatřovat trendy v provozování komunální polici, kdy část zastupitelů upřednostní zřízení obecní policie a jiný nikoli. Tento faktor bude blíže rozebrán v praktické části, kdy na analyzovaném městu Mohelnice je více než patrný. Jedno volební období je záměr zřídit obecní policie, načež zvolení kandidáti nakonec preferují financování jiných složek.
- Ekonomické atributy jsou rozhodné při zřizování a udržení obecní policie. Zejména pro menší obce představuje obecní policie velkou finanční zátěž, kdy reálný odhad na vyškolení a vyzbrojení jednoho strážníka je 150.000 Kč. V této částce není zahrnuta mzda, materiálně technické pomůcky, dopravní prostředky, prostory aj. Obecní policie ale i přispívá do obecního rozpočtu formou vybraných blokových pokut, které jdou na rozdíl od státní policie na vrub příjmů obce.
- Legislativní atributy jsou přiřazeny zejména k nutnosti rozšiřování věcné působnosti komunální policie. Aby se obecní policie dále vyvíjela je třeba intervence místních zájmových skupin, ale i státních subjektů. Dále by zřejmě bylo třeba se zamyslet nad možnou změnou práv a povinností každého strážníka například v podobě změny systému profesní přípravy, vytvoření obecní policie na regionální úrovni, spolupůsobení v sousedních obcích aj.¹⁴

¹³ MACEK, P. *Bezpečnost obcí a regionů*, s. 95-97

¹⁴ MACEK, P. *Bezpečnost obcí a regionů*, s. 97-100

3.5 Vymezení základních pojmů

Komunální policie – je policejní útvar, který je zřízen zastupitelstvem obce k zabezpečení veřejného pořádku v rámci místní působnosti obce. Městským policistům velí starosta obce a označují se strážníci. Postavení obecní a státní policie se liší zejména v organizační struktuře a pravomocích, kdy postavení obecní policie řeší zákon o obecní policii a obecně závazná vyhláška dané obce a postavení Policie České republiky je zakotveno primárně v zákonu o Policii České republiky.

Obecní policie je zřízena zákonem č. 553/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Je v samostatné působnosti obce, zejména pak na stavu veřejného pořádku, zda zastupitelstvo obecní policii zřídí. Pokud je obecní policie zřízena, tak v rámci obce vykonává přenesenou působnost státní správy na úseku zabezpečení místních záležitostí v oblasti veřejného pořádku. Obecní policie je výkonný nástroj obce, jehož prostřednictvím je zajišťován klid a pořádek ve svěřeném území. Obecní policii lze chápat jako realizační a výkonnou instituci obce.¹⁵ Obecní policie může na základě veřejnoprávní smlouvy vykonávat působnost i v jiné obci. Podmínkou uzavření veřejnoprávní smlouvy je označení smluvních stran, určení úkolů, rozsah pravomocí, datum účinnosti a v neposlední řadě způsob úhrady nákladů vzniklých při plnění úkolů.

Mezi hlavní úkoly obecní policie patří:

- Ochrana a bezpečnost osob a majetku;
- Dohlížení nad dodržováním pravidel občanského soužití;
- Dodržování obecně závazných vyhlášek obce na úseku dopravy, veřejného pořádku aj.;
- Odhalování přestupků a jiných správních deliktů;
- Přijímání opatření k nápravě porušování obecně závazných vyhlášek.¹⁶

Služební činnost je veškerá činnost obecní policie, která je realizována na základě zákona, kdy součástí činnosti je provedení služebního zákroku proti tomu, kdo porušuje veřejný pořádek aj.¹⁷

¹⁵ NEDOROST, L. *Obecní policie*, s. 10-11

¹⁶ BRÁZDA, J. *Komunální policie ve velkých městech*, s. 39

¹⁷ MACEK, P. *Bezpečnost obcí a regionů*, s.53-55

Postavení strážníků obecní policie – obecní policii řídí starosta obce, obecní rada může pověřit určeného strážníka, který bude vykonávat některé úkoly při řízení obecní policie. Zaměstnanci obecní policie jsou v pracovním poměru k obecnímu úřadu. Je to jeden z hlavních rozdílů s policií státní, kdy zaměstnanci státní policie jsou ve služebním poměru. Dále strážníci nemají stejné sociální záruky v podobě zákonem přiznané výsluhy jako policisté. Obecní policie nemá právní subjektivitu, vždy ve vztahu vystupuje obec. Strážník je veřejný činitel a má právo zasahovat do práv a svobod třetích osob. Může se jím stát osoba starší 21 let, která má trvalý pobyt na území ČR a je bezúhonná a splňuje podmínky stanovené dle zákona o obecní policii. K výkonu strážníka je potřeba platné osvědčení o splnění stanovených odborných podmínek, které je vydáno po úspěšném zvládnutí zkoušky před zkušební komisí Ministerstva vnitra. Samozřejmostí je dodržování mravní a etické vyspělosti, dodržování morálních kvalit, které jsou důležité pro výkon jeho profese.¹⁸

Oprávnění strážníků – při výkonu služby mají strážníci obecní policie stejná oprávnění jako policisté. Mezi tato oprávnění patří:

- **Požadování vysvětlení** – strážník obecní policie je ze zákona oprávněn požadovat vysvětlení, která by například mohla vést ke zjištění rozhodných skutečností k objasnění protiprávního jednání. Z výše popsaného důvodu může vyzvat osobu, aby se dostavila podat vysvětlení do budovy městské policie. Osoba je povinna se na výzvu dostavit. V případě, že se bez omluvy nedostaví, může jí být uložena pořádková pokuta či být nařízeno její předvedení.¹⁹
- **Požadovat od příslušných orgánů informace rozhodné pro plnění úkolů** – pracovník obecní policie má právo vyžadovat v součinnosti poskytnutí údajů z informačních systémů Policie ČR, které jsou nezbytné k provádění dalších úkonů. Jedná se například o informace z registru osob, vozidel, řidičů.
- **Požadovat prokazování totožnosti** – strážník má právo požadovat od osob předložení průkazu totožnosti z důvodu, které jsou vymezeny zákonem. Osoba, u které je prokazování totožnosti požadováno, je povinna výzvě vyhovět.

¹⁸ BRÁZDA, J. *Komunální policie ve velkých městech*, s. 40-41

¹⁹ VETEŠNÍK, P. *Zákon o obecní policii, komentář*, s. 415-420

V případě, že osoba u sebe průkaz totožnosti nemá, může opět v součinnosti požádat o ztotožnění Policii ČR.

- **Předvádět osoby** - dle zákona může být osoba předvedena k dalšímu opatření, pokud jsou k tomu zákonem stanovené důvody. Tyto zákonem stanovené důvody jsou například neuposlechnutí výzvy, páchání protiprávního jednání, neprokázání totožnosti. Strážník může předvést osobu, která je pohřešována, v pátrání, nebo ohrožuje svoje zdraví či zdraví a majetek někoho jiného.
- **Odebrat zbraň** – strážník disponuje oprávněním odebrat zbraň ze zákonem vymezených důvodů. Zbraní se rozumí jakýkoli předmět, kterým lze vést útok a tím ohrozit jinou osobu. Zbraň může odebrat v případech, kdy je osoba omezena na svobodě anebo je proti ní prováděn služební zákrok. Dále má oprávnění odebrat zbraň držiteli zbrojního průkazu i správní orgán, pokud zjistí, že je proti němu vedeno trestní stíhání. Odebrat zbraň lze i v případě, že osoba byla vyzvána k jejímu odevzdání, ale této výzvy neuposlechla a dále pokračovala v porušování veřejného pořádku. O odebrání zbraně vystaví potvrzení o převzetí zbraně a neprodleně zbraň předá místně příslušnému odboru služby pro zbraně a bezpečnostní materiál. Strážník obecní policie má oproti policistovi Policie ČR nevýhodu v tom, že nemůže provést osobní prohlídku osoby, zda u sebe nemá zbraň. Toto oprávnění náleží ze zákona Policii ČR.²⁰
- **Zakázat vstup na určená místa** – jedná se především o místa, kde hrozí nebezpečí na zdraví či újmě majetku jiných osob. Z důvodu ohrožení zdraví nebo života může strážník nařídit, aby lidé na nezbytně nutnou dobu na vyznačené místo nevstupovali a dodržovali příkázanou vzdálenost. Může se jednat o místa, kde se stala dopravní nehoda, či došlo k veřejnému nebezpečnému ohrožení. Strážník může prostor hlídat anebo prostor vyznačit páskou až do příjezdu Policie ČR. Dále může strážník kontrolovat, zda je dodržováno rozhodnutí správního orgánu, že konkrétní osoba nesmí vstupovat například do restauračních zařízení či heren. Při zjištění porušení je strážník povinen toto oznámit Policii ČR, kdy jsou tato provinění řešena jako trestný čin maření výkonu úředního rozhodnutí.

²⁰ VETEŠNÍK, P., JEMELKA, L. *Zákon o obecní policii*, s. 420-422

- **Otevřít byt či jiný uzavřený prostor v důsledku důvodné obavy o zdraví a majetek osob** – využití tohoto oprávnění znamená citelný zásah do práv a osob třetích osob a je proto třeba, aby byla splněna podmínka, že někomu bezprostředně hrozí újma na zdraví či majetku. Pokud má strážník reálný podnět, že někomu hrozí nebezpečí, je oprávněn byt otevřít a činit potřebné úkony k odvrácení nebezpečí. Pokud to situace dovolí, má právo vyžádat si asistenci nezúčastněných osob. Jedná se například o narušení veřejného pořádku u nesvéprávných osob, které mají přiděleného kurátora. Kurátor musí být přítomen při provádění zákroku.
- **Odejmout věc, použít prostředky k zabránění odjezdu vozidel, která porušila pravidla silničního provozu** – jedná se o věci, které jsou předmětem přestupkového řízení a strážníkovi byly na základě předávacího protokolu přestupcem vydány. Nejčastějším případem je zajištěné konopí, kdy správní orgán ve správním řízení rozhodne o jejich propadnutí. Pod pojmem použití prostředků k zabránění odjezdu vozidla se rozumí specifický zajišťovací prostředek, který zabrání odjetí vozidla před prokázáním dopravního přestupku. Jedná se o dopravní prostředky, které byly zanechány na místech zakazující stání či zastavení dopravní značkou, na chodnicích či místech, která nejsou vyhrazena na parkování.
- **Oprávnění dopravit osobu do zdravotnického zařízení či záchytné stanice** – Při spáchání dopravního přestupku je strážník oprávněn požadovat od přestupce orientační dechovou zkoušku na zjištění přítomnosti alkoholu v dechu. Při jeho prokázání a skutečnosti, že by přestupce nezanechal protiprávního jednání a ohrožoval by tak zdraví a majetek svůj či jiných osob, je strážník oprávněn podezřelého eskortovat na záchytnou stanici. Před provedenou eskortou je povinen přivolat lékaře, který mu potvrdí, že je osoba zdravotně schopna převozu do záchytné stanice. O tomto lékař vystaví strážníkovi potvrzení.
- **Použití donucovacích prostředků, psa či služební zbraně** – použít donucovací prostředky lze jen v zákoně vymezených důvodech, kdy jsou bezprostředně chráněny právem zastřešené zájmy. Druhy donucovacích prostředků jsou
 - Hmaty, chvaty, údery a kopy;
 - Slzotvorný nebo jiný dočasně zneschopňující prostředek;
 - Obušek;
 - Pouta;

- Úder služební zbraní;
- Hrozba namířenou služební zbraní;
- Varovný výstřel ze služební zbraně;
- Technický prostředek k zabránění odjetí vozidla.²¹

Základní zásady, které pracovníci obecní policie musejí ve styku s občany a ochrany jejich práv dodržovat jsou:

- Zásada legality – zákonem stanovená povinnost, kdy je pracovník obecní policie oprávněn zamezit páčání trestného činu nebo přestupku. Tato zásada není uplatňována v případě, že strážník nebyl odborně vyškolen k provedení zákroku.
- Zásada zákonnosti – tato zásada vychází ze skutečnosti, že se postavení a úkoly obecní policie řídí platnými zákony a vyhláškami. Strážník je ze zákona oprávněn při výkonu své funkce zasahovat do práv a zájmů ostatních občanů a proto je důležité, aby veškerá realizace probíhala v souladu se zákonem.
- Zásada oportunity – tato zásada je založena na tom, že dává strážníkům možnost zvážení, jaké zákonné prostředky k zamezení protiprávního jednání využijí.
- Zásada přiměřenosti – strážník je povinen dbát na to, aby při výkonu jeho zákroku nevznikla bezdůvodná škoda na majetku či zdraví osob.
- Zásada rychlosti a rozhodnutí – představuje požadavek, aby bylo protiprávní jednání řešeno bezprostředně a bez zbytečného odkladu.
- Zásada etiky pracovní a mimopracovní činnosti – je třeba si uvědomit, že strážník svým chováním reprezentuje příslušný obecní úřad a proto by se měl chovat na korektní úrovni. Základem etického jednání strážníka obecní policie by mělo být dodržování povinnosti, dbát cti, vážnosti a důstojnosti osob a své vlastní.²²

Povinnosti strážníků – jsou stanoveny zákonem a jedná se především o:

- Dbát o to, aby osobám nevznikla bezdůvodná újma a nebylo zasahováno do jejich práv a svobod;
- Při provádění služebního zákroku poučit osoby o jejich právech;

²¹ BRÁZDA, J. *Komunální policie ve velkých městech*, s. 40-41

²² NEDOROST, L. *Obecní policie*, s. 16-18

- V pracovní době provést zákrok, zejména vyrozumět Policii ČR o tom, že je páchán trestný čin nebo přestupek;
- Prokazovat se průkazem o příslušnosti k obecní policii, stejnokrojem s odznakem, identifikačním číslem a názvem obce;
- Při provádění zákroku používat zákonné výzvy.²³

Zřízení obecní policie je závislé na mnoha faktorech, které by měly být při rozhodování zohledněny. Každá obec má svá specifika. Tyto činitele, které ovlivňují stav veřejného pořádku, můžeme rozdělit na činitele objektivní a subjektivní.

Objektivní činitele

- Demografický činitel – tento atribut zahrnuje jak počet obyvatel, tak především značnou koncentraci obyvatel na malém území. Je to dáno denní či noční dobou, pracovní dobou, četností kulturních akcí, turistickým ruchem aj.
- Politicko-hospodářský činitel – soustava prvků, která bezprostředně souvisí s fungováním a rozvojem hospodářského, kulturního a politického života, kdy se jedná například o nákupní centra, provozovny, sídlištní zástavby, parky, restaurace, nádraží, hřbitovy, lázeňská zařízení aj.

Subjektivní činitele

- Kriminogenní činitel – souhrn sociálně-ekonomických podmínek, které přispívají k páchání trestné činnosti.
- Veřejnopořádkový činitel je v širším slova smyslu zajišťování ochrany veřejného pořádku jak státní policií, tak především policií obecní. Jedná se především o provádění analytické činnosti v boji s trestnou činností na teritoriu dané obce. Dále je pozornost věnována místům, která byla vyhodnocena jako riziková v oblasti veřejného pořádku. Dále do této kategorie patří včasné přijímání bezpečnostních opatření s cílem zajistit klidný průběh plánovaných akcí.

Veřejný pořádek je souhrn společenských zájmů, které vznikají, rozvíjejí se a zanikají na veřejně přístupných místech.

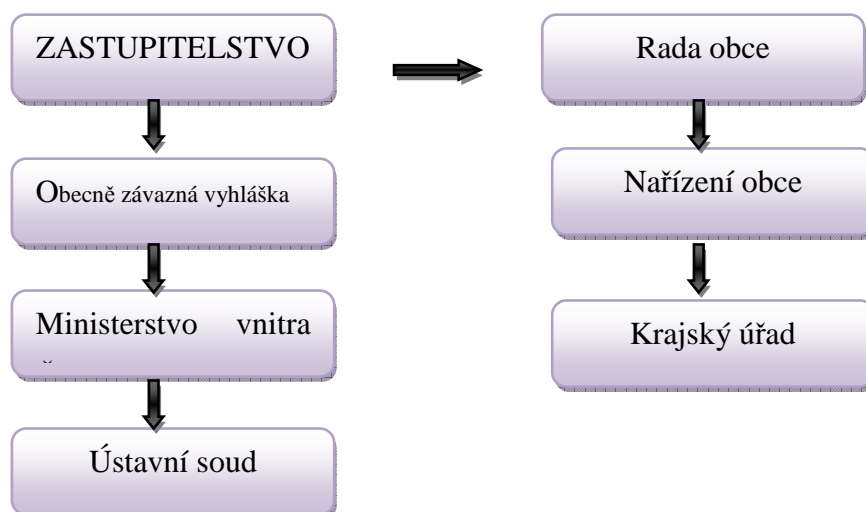
²³ BRÁZDA, J. *Komunální policie ve velkých městech*, s. 40-42

Veřejný pořádek je upraven zákonem a také obecně závaznými vyhláškami dané obce a z toho důvodu je zákonné dodržování vynutitelné a postihnutelné právní mocí. Respektování pravidel veřejného pořádku je důležité pro klidný chod společnosti.

Věcná působnost obecní policie vyplývá ze zákona o obecní policii a je to souhrn všech úkolů, které je obecní policie povinna uskutečňovat.

Místní působnost obecní policie je dána vymezenými hranicemi obce. To znamená, že obecní policie může konat pouze na teritoriu dané obce.²⁴

Obr. 3.4 Schéma způsobu rozhodování obce a jejich kontrola

Zdroj: NAVRÁTIL, J. *Zákon o obecní policii*, s. 14. *Vlastní zpracování*

3.6 Spolupráce státní a obecní policie

Po vzniku České republiky a upraveném výkonu policejní správy ze strany státu k obcím, bylo nutno též zachovat samostatnost obce ve výkonu místních záležitostí. Jak již bylo výše uvedeno, obecní policie plní úkoly pouze na úseku místních záležitostí veřejného pořádku. Při nabytí podezření, že došlo ke spáchání protiprávního jednání, které je v kompetenci státní policie, jsou pracovníci obce povinni tuto skutečnost neprodleně oznámit místně příslušnému orgánu Policie ČR.

²⁴ NAVRÁTIL, J. *Zákon o obecní policii*, s. 12-13

Spolupráci státní a obecní policie upravuje mimo jiné zákon o obcích, kdy je obecní rada oprávněna při zabezpečování místních záležitostí, ukládat úkoly PČR, pokud je není schopna zajistit svými prostředky a pracovníky. Naproti tomu policejní útvary dávají na základě svých poznatků doporučení orgánům obcí k přijetí bezpečnostních opatření na jejich území. Vyškolení zástupci policie napomáhají při preventivní a výchovné činnosti, kdy dochází na různé přednášky do obcí, které mají za cíl předcházet protispolečenské činnosti. Místní oddělení policie předkládá jednou ročně zprávu starostovi obce o jejich činnosti, dosažených výsledcích a celkovému stavu veřejného pořádku. Policejní útvary a obecní policie se mohou v rámci veřejnoprávní smlouvy dohodnout na spolupráci při zajišťování veřejného pořádku.²⁵

Vzhledem ke skutečnosti, že Policie ČR prochází v posledních letech organizační a personální obměnou by mělo být k zamyšlení, zda by některé pravomoci nemohly být v kompetenci policie obecní a tím by se Policie ČR mohla věnovat závažné trestné činnosti a nemusela se zabývat stavem veřejného pořádku. Médii proběhl možný návrh, který spočíval v tom, že by došlo k zeštíhlení povinnosti policistů v méně složitých úkolech v oblasti pořádkové policie a tyto agendy by byly převedeny zcela do kompetencí obecní policie. Jednalo by se například o veřejný pořádek v katastru dané obce, řešení dopravních přestupků. Tento model můžeme vidět například ve Španělsku, kdy státní policie přestupky v dopravě rovnou postupuje k vyřízení obecní policii. Aby ale tento model efektivně fungovat, musela by být zákonem stanovená povinnost, aby obec zřídila obecní policii na svém území a tím garantovala zajištění bezpečnosti osob a majetků na svém teritoriu.²⁶

3.7 Zřízení metropolitní policie

Zřízení Metropolitní policie v hlavním městě ČR je často diskutovanou otázkou zejména závislosti na stavu veřejného pořádku a nemožností Policie ČR tuto funkci plnit v závislosti na snižování početních stavů a nárůstu počtu páchání protiprávního jednání. Vznik a zřízení metropolitní policie, by mělo přibližovat orgány samosprávy k občanům a reagovat na jejich podněty ke stavu veřejného pořádku a bezpečnosti. Koncepce metropolitní policie je organizační celek, který v jiných zemích funguje a je bezprostřední reakcí na stav bezpečnosti v metropoli.

²⁵ NEDOROST, L. *Obecní policie*, s. 26-27

²⁶ MACEK, P. *Bezpečnost obcí a regionů*, s. 101-104

Myšlenka metropolitní policie znamená, že by došlo k přeřazení některých úkonů státní policie k městské policii na území hl. města. Jednalo by se o úkony v oblasti dopravy a pořádkové služby. Policie by tak lépe a efektivně mohla plnit další povinnosti, které jí vyplývají ze zákona, a městská policie by zase lépe fungovala na úseku svěřené problematiky. Dle návrhu by metropolitní policie podléhala krajskému policejnímu prezidentovi, ale ukládat úkoly by mu mohl i primátor města. Město by se podílelo i na financování metropolitní policie jako jsou mzdové prostředky a materiální vybavení. Myšlenkou metropolitní policie se zabývají i další statutární města ČR.²⁷

3.8 Spolupráce soukromých bezpečnostních služeb s obcí

Obce mohou na základě smlouvy spolupracovat se soukromými bezpečnostními agenturami. Tyto spolupráce vznikají nejčastěji při zabezpečování podniků, skladů či výrobních hal. Na rozdíl od Policie ČR a obecní policie jsou tyto komerční agentury financovány privátními subjekty na základě smlouvy. Další rozdíl oproti policejním sborům je skutečnost, že jejich působnost je omezena smluvně na přesně vymezená místa. Tyto komerční organizace zaznamenaly nárůst po roce 1990, kdy začal převládat názor, že organizace musí přijímat vyšší míru odpovědnosti za svůj majetek.

3.9 Vymezení zákonů v oblasti obecní policie

Legislativní rámec fungování obecní policie zaštiťuje zejména zákon č. 553/ 1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů. Mezi další právní předpisy, které se vztahují k činnosti obecní policie, patří:

- Vyhláška MV č. 418/2008 Sb., kterou se provádí zákon o obecní policii;
- Vyhláška MV č. 444/2008 Sb., o zdravotní způsobilosti uchazeče o zaměstnání strážníka, čekatele a strážníka obecní policie;
- Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů;
- Zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praha, ve znění pozdějších předpisů;
- Zákon č. 361/2000 Sb., o silničním provozu, ve znění pozdějších předpisů;
- Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů;
- Zákon č. 500/2004., Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů;

²⁷ Wikipedia. *Obecní policie.2014 [cit. 2014-09-26].* Dostupné z http://cs.wikipedia.org/wiki/Obecn%C3%AD_policie

- Zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů;
- Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů;
- Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů;
- Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů;
- Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním, ve znění pozdějších předpisů aj.²⁸

3.10 Podmínky pro výkon strážníka obecní policie

Budoucí strážník obecní policie je povinen splnit zákonné podmínky, které jsou nutné pro výkon služby. Strážníkem obecní policie může být občan České republiky, který je:

- Bezúhonný – kdo nebyl v posledních 5 letech odsouzen pro spáchání úmyslného trestného činu;
- Spolehlivý – to znamená, že v posledních 3 letech nebyl opakovaně pravomocně uznán vinným;
- Starší 21 let – tato hranice je stanovena zejména proto, že osoba mladší 21 let nemá oprávnění řídit vozidlo s použitím výstražného světla modré barvy doplněné o zvláštní zvukové výstražné znamení;
- Zdravotně způsobilý – musí podstoupit komplexní zdravotní prohlídku, která je nezbytná k jeho přijetí do pracovního poměru;
- Dosáhl středního odborného vzdělání s maturitou;
- Má osvědčení o splnění stanovených odborných předpokladů

Výběrové řízení na místo strážníka obsahuje osobní pohovor – doložení dokumentů (např. maturitní vysvědčení, řidičské oprávnění, zbrojní průkaz apod.) na personálním oddělení, a dále obsahuje testy fyzické a psychické způsobilosti.

K materiálům vydaným k zahájení výběrového řízení, tj. předtištěný formulář životopisu a žádosti o přijetí, čestné prohlášení o beztrestnosti a spolehlivosti, formulář k absolvování

²⁸ NAVRÁTIL, J. *Zákon o obecní policii*, s. 10-11

vstupní lékařské prohlídky, jsou přiloženy písemné pokyny k výběrovému řízení. Vyplněné formuláře, spolu s dalšími požadovanými doklady, je třeba osobně předložit na personální oddělení MP ke kontrole.

Jako první absolvují uchazeči testy fyzické způsobilosti k výkonu práce strážníka na školském odboru MP. Termín testů je s uchazeči sjednán na personálním oddělení po předložení materiálů vydaných k zahájení výběrového řízení. Uchazeči se dále účastní testů psychické způsobilosti k výkonu práce strážníka.

Výsledky psychologického vyšetření jsou určeny výhradně pro potřebu výběrového řízení zaměstnavatele a uchazečům se nesdělují. Psychologické vyšetření je možné opakovat nejdříve po dvou letech.

Osoba, která byla přijata do pracovního poměru, musí absolvovat základní kurz ve školském zařízení v délce 3 měsíců. Příslušné školicí středisko je akreditovaným zařízením Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a je tedy způsobilé k přípravě strážníků. Kurz je zakončen odbornou zkouškou před komisí. Komise je složena z předsedy a členů, kdy všichni členové musejí mít vysokoškolské vzdělání v oblastech, které jsou předmětem zkoušky strážníka. Přihlášku ke zkoušce podává obec, kde bude strážník vykonávat pracovní poměr a náklady na toto jsou rovněž na vrub obce. Zkouška je složena z praktické a teoretické části. Předmětem praktické části je kondiční test a předmětem teoretické písemná a ústní část. Po složení odborné zkoušky je strážník oprávněn vykonávat pravomoci spojené s pracovním poměrem. Odborná způsobilost je platná na 3 roky, kdy se po této době musí zkouška opět před komisí opakovat.²⁹

²⁹ Zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů

3.11 Organizace obecní policie ve vybraných zemích Evropské unie

Zajištění veřejného pořádku je jednou ze základních priorit každé vyspělé demokratické společnosti. I přes rozdíly ve fungování a vedení jednotlivých zemích lze nalézt shodu v zapojení komunálně policejních sborů do bezpečnostního systému země. Na srovnání zemí, které bude práce řešit níže, jsou možné vyzorovat dva směry vedení komunální policie. První přístup přejímá fungující zkušenosti z jiných zemí bez toho aniž by přihlédl k podmínkám a potřebám dané země. Druhý směr přejímá zkušenosti v závislosti na podobnosti kulturních, společenských a historických tradic.

3.11.1 Belgie

Na území Belgie fungují dva útvary komunální policie a to v závislosti na počtu obyvatel. Ve městech s více než 10 000 obyvateli je zřízena městská policie a v obcích s méně než 5000 obyvateli je zřízena venkovská policie. Obec, kde je počet obyvatel mezi rozhodnými ukazateli, se může obec sama rozhodnout, zda si založí městskou nebo venkovskou policii. Starosta je administrativním ředitelem obecní policie, kdy si určuje počet míst, která budou strážníky v obci zaplněna. Náklady na provoz obecní policie nese obec, kdy od Ministerstva vnitra dostávají dotace na provoz. Hlavní úkoly obecní policie jsou totožné jako v ČR. Odlišnost můžeme spatřovat pouze v tom, že při zjištění trestného činu zahájí obecní policie vlastní vyšetřování a informuje o tomto státní prokuraturu. Tento orgán rozhodne, zda případ bude šetřit komunální či státní policie.³⁰

3.11.2 Švýcarsko

Z hlediska uspořádání federalistické struktury státu jsou policejní záležitosti v rukou kantonů, kdy si každý kanton plní policejní záležitosti na svém území. Komunální policie ve Švýcarsku je označována jako městská policie. Mezi náplň činnosti městského policisty patří mimo jiné i dohled nad potravinářskou a zdravotní činností v daném teritoriu obce.

3.11.3 Španělsko

Komunální policie je zde členěna na místní a obecní, kdy obě tyto složky spadají pod civilního guvernéra.

³⁰ MACEK, P. *Bezpečnost obcí a regionů*, s. 111-112

Mezi hlavní náplň práce patří mimo jiné i ochrana místních úřadů a budov a řešit dopravní přestupky na území své boce. Státní policie dopravní přestupky neřeší vůbec a zjištěné přestupky postupuje k vyřízení místní policii.

3.11.4 Francie

Vedení komunální policie ve Francii má na starosti policejní prefekt, který je odpovědný přímo ministru vnitra. Policejní prefekt je zodpovídá za bezpečnost osob a zboží, požární ochranu, krizové řízení, správní agendu, dodržování předpisů v oblasti obchodu a hygienických norem. Policejní prefektura se skládá z šesti výkonných a čtyř správních policejních odborů. Mezi výkonné policejní odbory patří:

- Místní městská policie;
- Veřejný pořádek a doprava;
- Odbor pro trestní vyšetřování;
- Všeobecné informace;
- Logistika
- Inspektorát pro všeobecné záležitosti.

Místní policejní stanice jsou financovány ze státního rozpočtu a z dotací z evropských fondů.³¹

3.11.5 Velká Británie

Ve Velké Británii je policie rozdělena do 52 samostatných policejních složek, kdy je policejní činnost chápána jako kooperace místních a státních subjektů. Policie není organizační složkou státu a policisté tudíž nejsou státními zaměstnanci. Další zajímavostí je skutečnost, že policie nemá jednotné ústřední vedení. V Londýně působí tzv. Metropolitní policie, která zodpovídá za veřejný pořádek v hlavním městě. Náklady Metropolitní policie jsou hrazeny ze státního rozpočtu a místních zdrojů.³²

³¹ BRÁZDA, J. *Komunální policie je velkých městech*, s. 76-78

³² BRÁZDA, J. *Komunální policie je velkých městech*, s. 76-80

4. ČINNOST MĚSTSKÉ POLICIE VE VYBRANÝCH MĚSTECH ŠUMPERK, ZÁBŘEH A LITOVEL

4.1 Analýza a zhodnocení stavu městské policie v Šumperku

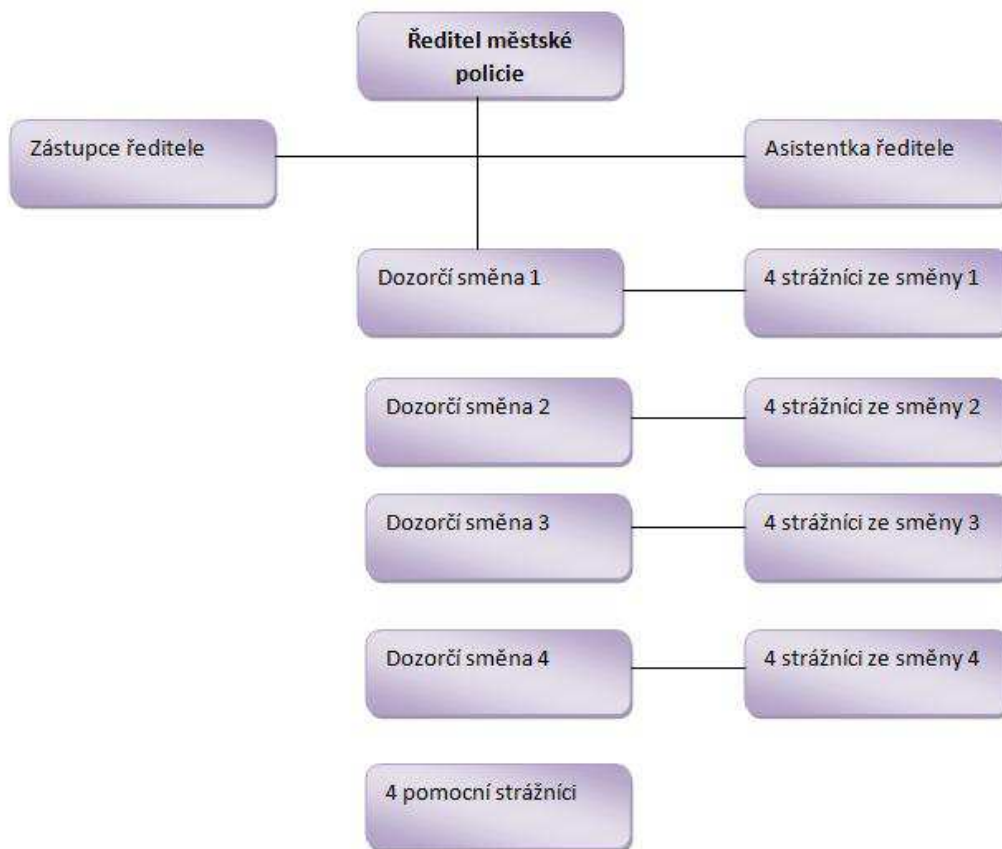
Šumperk je okresní město nacházející se v Olomouckém kraji, 46 km severozápadně od města Olomouc. Z informací Českého statistického úřadu z roku 2011 vyplývá, že ve městě žije celkem 27189 obyvatel. Katastrální rozloha města činí 27,91 km² a leží v nadmořské výšce 330 metrů nad mořem. Jedná se o obec s rozšířenou působností a město je také hospodářským a politickým centrem severozápadní Moravy. Od severu je Šumperk chráněn masivem jesenických hor, proto také bývá právem označován jako brána Jeseníků. Na území města je několik mateřských, základních a středních škol a také 3 konzultační střediska vysokých škol.

Městská policie v Šumperku byla zřízena zastupitelstvem na základě schválené obecně závazné vyhlášky v roce 1993, kdy ji řídí starosta, který je ředitelem městské policie. Dále službu vykonává 24 strážníků, kteří jsou rozděleni do 4 skupin, kdy nad za každou skupinu odpovídá dozorčí služba dané skupiny. Organizační schéma je znázorněno obr. 4. 1. 1. Náplní práce strážníků v Šumperku je:

- Dohlížení nad dodržováním obecně závazných vyhlášek;
- Přispívat k ochraně bezpečnosti osob a majetku;
- Dohlížet na dodržování občanského soužití;
- Odhalování přestupků;
- Ukládat a vybírat blokové pokuty uložené za přestupky na území města Šumperk;³³

³³ Šumperk, živá brána k Jeseníku. Městská policie Šumperk. 2014. [cit. 2014-08-20]. Dostupné z <http://www.sumperk.cz/cs/mesto-sumperk/organy-mesta/mestska-police/>

Obr. 4.1 Organizační schéma městské policie Šumperk

Zdroj: Městská policie Šumperk. Vlastní zpracování.

Ve vyhodnocování stavu veřejného pořádků a páčání protiprávního jednání je třeba brát v úvahu kriminogenní faktory regionu Šumperk, které jsou v závislosti na demografickém postavení daného města, důležité. Jedná se o:

- Nezaměstnanost;
- Měnící se struktura ekonomiky s následnými vlivy na sociální strukturu obyvatel;
- Velká koncentrace rekreačních objektů;
- Existence objektů, kdy žijí sociálně vyloučení obyvatelé především romské národnosti;
- Prvoligový hokejový klub v Šumperku;
- Komplexy nákupních center a sídliště;
- Velké množství nestřežených parkovacích míst před sídlišti a obchody;

Vzhledem k tomu, že městská policie zabezpečuje místní záležitosti veřejného pořádku, funguje jako organizační složka obce. Proto je obecní policie hrazena z příslušného rozpočtu obce a veškeré příjmy odevzdává do obecního rozpočtu.

Mezi příjmy městské policie řadíme:

- Přijaté platby za sankce;
- Přijaté pojistné náhrady – za pracovní úraz;
- Příjmy z prodeje zboží a poskytování výrobků;
- Příjmy z prodeje ostatního hmotného dlouhodobého majetku aj.³⁴

Příklad příjmů městské policie v závislosti na celkových příjmech rozpočtu města znázorňuje tabulka č. 4. 1.

Tab. 4. 1 Příjmy městské policie Šumperk v letech 2010 – 2013

Rok	Příjmy z městské policie	Celkové příjmy rozpočtu města	Podíl na celkových příjmech v %
2010	921 000	515 211 000	0,18
2011	904 000	505 869 000	0,18
2012	1 098 000	729 791 000	0,15
2013	949 000	804 708 000	0,12

Zdroj: Rozpočet města Šumperk v letech 2010 -2013. Vlastní zpracování.

Hlavní část výdajů městské policie tvoří výdaje na mzdy. Mezi další výdaje patří provozní výdaje, do kterých patří například náklady na energie, výstroj a spotřební materiál. Mezi další výdaje, které již nejsou každoročně pravidelné, patří tzv. kapitálové výdaje, které zahrnují například nákup automobilů a kamer. Na tyto výdaje lze čerpat státní účelové dotace viz tabulka 4. 3.

Celkové výdaje městské policie Šumperk v letech 2010 až 2013 znázorňuje tabulka 4. 2, kde jsou patrné výdaje na chod městské policie v závislosti na celkových výdajích města v uvedených letech.

³⁴ PEKOVÁ, J;PILNÁ, J; JETMAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*, s. 566 - 567

Tab. 4. 2 Celkové výdaje městské policie v letech 2010 – 2013 v závislosti na celkových výdajích města v uvedených letech.

Rok	Výdaje městské policie	Celkové výdaje v rozpočtu města	Podíl na celkových výdajích města v %
2010	13 688 000	752 379 000	1,82
2011	13 606 000	733 704 000	1,85
2012	13 601 000	435 569 000	3,12
2013	13 282 000	463 671 000	2,86

Zdroj: Rozpočet města Šumperk v letech 2010-2013. Vlastní zpracování.

Diplomová práce se zabývá analýzou činnosti policie v letech 2010 – 2013. Město Šumperk je zapojeno do programu prevence kriminality od roku 1997 jako jedno z prvních měst v republice. Těchto projektů se účastní i městská policie v Šumperku, kdy byly projekty podpořeny státní účelovou dotací.

Tab. 4. 3 Přehled poskytnutých dotací na programy prevence kriminality

Dotace	2010	2011	2012	2013
Dotace	1 084 000	924 000	1 083 000	1 471 000
dotace na činnost do 50 tis. Kč	516 000	571 000	517 000	672 000
dotace na činnost od 50 tis. Kč				120 000
vyjmenované akce do 50 tis. Kč	125 000	70 000	135 000	185 000
vyjmenované akce od 50 tis. Kč	735 000	960 000	755 000	845 000
vyjmenované činnosti nad 50 tis. Kč	990 000	900 000	910 000	1 075 000
Celkem	3 450 000	3 425 000	3 400 000	4 363 000

Zdroj: Městská policie Šumperk. Vlastní zpracování.

Jedním z významných projektů, které byly státní účelovou dotací financovány, byla modernizace městského kamerového systému, která proběhla v roce 2013, a bylo na ni čerpáno 700 000 tis. Kč. Do této doby kamerový systém tvořilo 8 kamer a v roce 2013 byly rozšířeny o další dvě barevné, dálkově řízené kamery. Postupně je plánována obměna stávajících 8 kamer z důvodu toho, že tyto kamery nelze připojit k optické síti a proto budou vyměněny za digitální.

Ovládání a správa kamerového systému je v působnosti městské policie a napomáhá při řešení bezpečnostních situací, kontrole veřejného pořádku a dopravní situace. Nejednou kamerový systém pomohl při objasňování páchaní protiprávního jednání či následného zjištění pachatele.

Tab. 4. 4 Přehled činností městské policie v letech 2010 – 2013

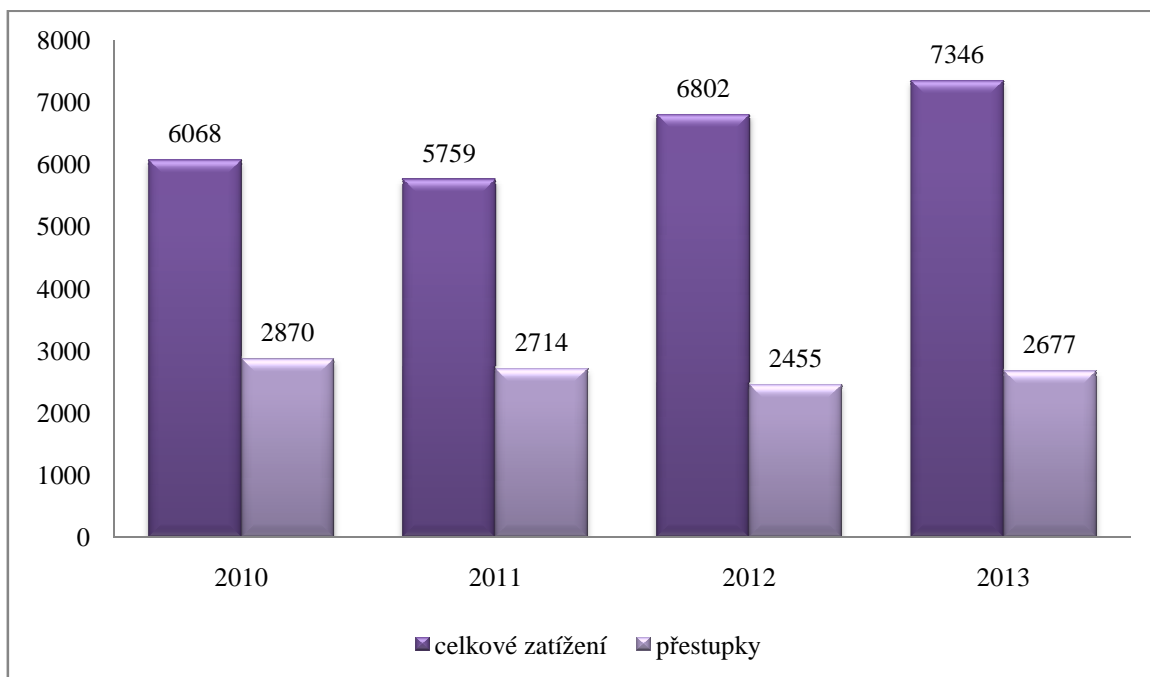
Událost	2010	2011	2012	2013
Zadržení hledané osoby	39	37	28	19
Zadržení podezřelého z TČ	33	49	45	33
Zadržení podnapilého řidiče	10	24	23	16
Dopravní přestupky	2065	1991	1915	2116
Volné pobíhání psa	94	89	73	49
Krádež v obchodě	397	348	258	256
Přestupky proti majetku	44	44	34	28
Rušení občanského soužití	53	31	35	33
Odchyt psa	122	72	101	83
Poškození veřejného prostranství	45	54	18	30
Znečišťování veř. prostranství	27	52	44	33
Asistence PČR	213	169	242	168
Doručení zásilky	149	206	130	123
Událostí celkem	6064	5759	6802	7246

Zdroj: Statistika Městské policie Šumperk v letech 2010-2013. Vlastní zpracování

V roce 2010 bylo strážníky celkem řešeno 6064 událostí, kdy z toho 2870 skutků představovaly přestupky. Bylo za ně uloženo 2406 pokut v celkové výši 1 148 000 Kč, kdy průměrná výše pokuty byla 477 Kč. V roce 2011 bylo strážníky řešeno 5759 událostí, kdy z toho 2714 skutků představovaly přestupky. Bylo za ně uloženo 2271 pokut v celkové výši 1 123 500 Kč, kdy průměrná výše pokuty byla 495 Kč. V roce 2012 bylo řešeno celkem 6802 skutků, z čehož bylo řešeno 2455 přestupků v celkové výši 1 041 700 Kč. Průměrná výše pokuty byla 460 Kč. Posledním rokem, kterým se tato diplomová práce zabývá, je rok 2013, kdy bylo na území města Šumperk městskou policií řešeno celkem

7246 činů, z čehož bylo 2677 přestupků. Tyto přestupky byly řešeny 2166 pokutami v celkové výši 844 400 Kč, kdy průměrná výše pokuty představovala částku 390 Kč.

Graf 4. 1. Srovnání celkového zatížení městské policie v Šumperku

Zdroj: Městská policie Šumperk. Vlastní zpracování.

Závěr této podkapitoly o městské policii v Šumperku bude zpracování bezpečnostní analýzy Šumperk jakožto obce s rozšířenou působností. Smyslem této analýzy je ukázat oprávněnost zřízení městské policie a další srovnání s městy posuzovanými v další části práce.

Jednotkou pro měření bezpečnosti byl zvolen index kriminality na 10 000 obyvatel, který je porovnáván v letech 2010 – 2013. Vzorec pro výpočet této hodnoty je:

(Počet trestných činů v roce / počet obyvatel) x 10. 000

V roce 2010 bylo k 31. 12. 2010 evidováno 27 337 obyvatel. K 31. 12. 2011 bylo evidováno 27 040 obyvatel. K 31. 12. 2012 26 990 obyvatel a k 31. 12. 2013 27 100 obyvatel.³⁵

Tab. 4. 5 Bezpečnostní analýza města Šumperk – obce s rozšířenou působností

Rok	Celkem	Násilná	Mravnostní	Majetková
2010	1375	147	9	679
Index na 10 tis. obyvatel	508,51	54,36	3,33	251,11
2011	1501	138	15	773
Index na 10 tis. obyvatel	549,1	50,48	5,49	282,77
2012	1484	156	12	765
Index na 10 tis. obyvatel	550,24	57,84	4,45	283,65
2013	1510	149	11	805
Index na 10 tis. obyvatel ³⁶	557,29	54,98	4,10	297,04

Zdroj: statistika PCR. Vlastní zpracování

Z uvedených dat vyplývá, že celková kriminalita dle indexu na 10 tis. obyvatel má zvyšující se tendenci. Na tuto skutečnost má nezanedbatelný podíl stále se zvyšující nezaměstnanost ve městě a další výše popsané kriminogenní faktory. Z výsledků činnosti městské policie a vyzkoumaných dat v tabulce bezpečnostní analýzy lze konstatovat, že městská policie má vysoký podíl na objasňování protiprávního jednání na území města Šumperk.

Na základě vyhodnocení bezpečnostní analýzy města Šumperk byla stanovena SWOT analýza znázorněna obrázkem č. 4. 2, ve kterém jsou popsány silné a slabé stránky města Šumperk, dále pak hodnotí příležitosti a hrozby, které vyplývají ze zjištěných skutečností. Pomocí vypracované analýzy dokážeme efektivně zhodnotit stav pořádku na území města

³⁵ Evidence Městského úřadu Šumperk.

³⁶ Index= (počet trestných činů/počet obyvatel) x 10 000

Šumperk, který je odrazem spolupráce městské policie a Policie České republiky, obvodního oddělení Šumperk.

Obr. 4.2 SWOT analýza města Šumperk

<p>SILNÉ STRÁNKY</p> <ul style="list-style-type: none"> - Přijímána preventivní opatření - Realizace projektů, sociální služby - Spolupráce PČR, města a neziskových organizací - Existence organizací se speciálními programy 	<p>SLABÉ STRÁNKY</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nedostatečná informovanost veřejnosti o prevenci kriminality - Nezájem občanů - Laxní přístup k získávání prostředků na financování preventivních programů - Chybějící analýza chování mládeže, nedostatečná spolupráce se školskými zařízeními.
<p>PŘÍLEŽITOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zlepšování spolupráce zainteresovaných organizací - Zlepšování informovanosti veřejnosti - Sociologický průzkum o potřebách sociálních služeb - Podpora preventivních programů a jejich dotváření 	<p>HROZBY</p> <ul style="list-style-type: none"> - Snižující se věková hranice pachatelů - Nezájem mladistvých o volnočasové aktivity - Vzrůstající obliba sociálních sítí - Nárůst požívání alkoholických nápojů a drog - Finanční nákladnost

Zdroj: Koncepce prevence kriminality města Šumperk na léta 2009-2011. Dostupné z <http://www.sumperk.cz/cs/podnikatel/strategicke-dokumenty.ht> Vlastní zpracování.

4.2 Analýza a zhodnocení stavu městské policie v Litovli

Město Litovel se nachází v okrese Olomouc, v západní části Olomouckého kraje na úpatí Dražanské vrchoviny, 18 km severozápadně od města Olomouc a 12. Katastrální rozloha města činí 46,39 km² a leží v nadmořské výšce 233 metrů nad mořem. K Litovli náleží 11 místních částí, jedná se o Březové, Chořelice, Chudobín, Myslechovice, Nasobůrky, Nová Ves, Rozvadovice, Savín, Tři Dvory, Unčovice a Víška. Město bylo založeno v polovině 13 století jako královské město. Jižně od městské zástavby prochází rychlostní silniční komunikace I/35 spojující obce Mohelnice a Olomouc. Městem protéká celkem šesti proudy řeka Morava, přičemž její ramena tvoří mnohá zákoutí chráněné krajinné oblasti Litovelské pomoraví. Díky tomu je město nazýváno hanácké Benátky. V současné době žije ve městě okolo 10 tisíc obyvatel. Český statistický úřad uvádí k datu 2012 celkem 9835 obyvatel přihlášených k trvalému pobytu ve městě Litovel. Město se v rámci reformy veřejné správy stalo obcí s pověřeným úřadem III. stupně, tzv. malý okres. Do správního obvodu obce s rozšířenou působností Litovel patří obce Bílá Lhota, Bílsko, Bouzov, Červenka, Dubčany, Haňovice, Cholína, Litovel, Loučka, Luká, Měrotín, Mladeč, Náklo, Olbramice, Pňovice, Senice na Hané, Senička, Slavětín, Střeň a Vilémov. Litovel je situována do oblasti úrodné Hané, kde je velmi rozšířeno zemědělství. Ve městě je velmi rozšířen potravinářský průmysl, zejména pivovar, sladovna, cukrovar, výroba sýrů, výroba těstovin, konzervářský podnik. Dále potom významnými subjekty na území města jsou podniky zabývajícími se výrobou hygienických potřeb, sportovních potřeb. Těžký průmysl je zastoupen podnikem vyrábějícím papírenské stroje. V katastru města je mnoho historických a technických památek, přímo v centru města jsou rozlehlé parky a rybníky. Město každoročně nabízí velmi bohaté kulturní a sportovní vyžití a širokou škálu služeb a obchodů. Město Litovel je sídlem Mikroregionu Litovelsko, což zahrnuje dobrovolný svazek 22 obcí.³⁷

Městská policie byla v Litovli zřízena v roce 1992 obecně závaznou vyhláškou města, kdy má stejné pravomoci a povinnosti jako již popsaná městská policie v Šumperku. Protože se jedná o zcela jiné město, jsou zde odlišné kriminogenní faktory, které ovlivňují protiprávní jednání, které je páčáno proti veřejnému pořádku. Jedná se o:

³⁷ Město Litovel ve faktech. 2014. [2014-08-13]. Dostupné z <http://www.litovel.eu/cs/mesto/>

- Velká koncentrace sídlišť;
- CHKO Litovelské Pomoraví;
- Síť cyklostezek spojených s rekreačními zařízeními;
- Vodní plocha Náklo, kde se soustřeďují rybáři, letní rekreace, těžba písku;
- Rozrůstání se nákupních center;
- Měnicí se struktura ekonomiky s následnými vlivy na sociální situaci obyvatel;
- Existence objektů, kde žijí sociálně vyloučení obyvatelé;
- Pořádání kulturních slavností – Hanácké slavnosti, Litovelské Benátky aj.

Stejně jako v předchozí kapitole tvoří příjmy městské policie část příjmů obecního rozpočtu města. Oproti městu Šumperku provádí městská policie Litovel dohled nad dodržováním nejvyšší povolené rychlosti. Je třeba zmínit, že částka vybraná za pokuty není z celkového počtu uvedených přestupků, protože některé přestupky jsou řešeny namísto, kdy je za ně strážníky udělena pokuta, a jiné přestupky jsou oznamovány správnímu orgánu v případě, že se na místě nepodaří řidiče zastavit, anebo přestupce odmítne souhlas s udělením blokové pokuty a tento přestupek je potom na posouzení správního orgánu.

Tab. 4. 6 Přehled příjmů z pokut uložených za porušení nejvyšší povolené rychlosti

Rok	Počet	Částka
2010	160	198 000
2011	241	218 500
2012	304	248 000
2013	200	173 700

Zdroj: Městská policie Litovel. Vlastní zpracování.

Z uvedených dat vyplývá, že zakoupený radar v hodnotě 92 356 Kč byl zaplacen hned v prvním roce 2010 a potom už zvyšoval příjem obecního rozpočtu. Součástí zakoupeného radu, který používá 97 obcí v České republice, je počítač se softwarem kompatibilním s IS městské policie a digitální fotoaparát, který slouží k zaznamenávání přestupkového jednání. Další technikou, která patří do vybavení městské policie a byla pořízena v roce 2010, je HD kamera, která je instalována do služebních vozů a slouží k záznamu dopravních přestupků, ale i při řešení konfliktů v rámci protiprávního jednání.

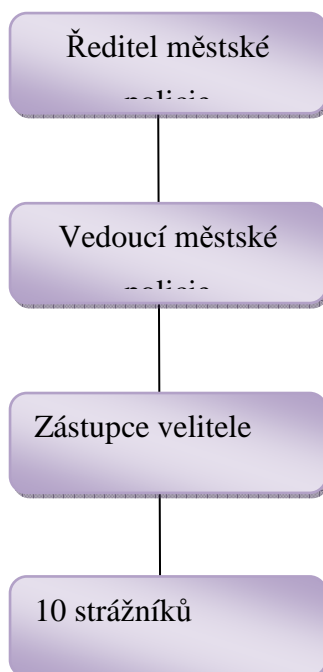
Tab. 4. 7 Přehled příjmů městské policie Litovel v letech 2010 – 2013

Rok	Příjmy z městské policie	Celkové příjmy rozpočtu města	Podíl na celkových příjmech v %
2010	502 000	172 300 000	0,29
2011	384 400	188 900 000	0,20
2012	416 000	175 900 000	0,24
2013	299 100	195 523 000	0,15

Zdroj: Rozpočet města Litovel v letech 2010-2013. Vlastní zpracování.

Mezi hlavní příjmy řadíme především platby za uložené blokové pokuty a přijaté pojistné náhrady. V Litovli působí 10 strážníků, kdy ředitelem je starosta obce viz organizační schéma městské policie.

Obr. 4.3 Schéma organizační struktury městské policie Litovel

Zdroj: Městská policie Litovel. Vlastní zpracování.

Hlavní část výdajů městské policie Litovel tvoří výdaje na mzdy zaměstnanců a odvody sociálního a zdravotního pojištění. Další provozní výdaje tvoří zakoupení služebního vozidla, nákup vybavení a výstroje. V roce 2012 byl pořízen platební terminál, který umožňuje přestupci zaplatit pokutu platební kartou, když u sebe nemá hotovost.

Tento platební terminál vozí strážníci ve služebních autech. Nezanedbatelným výdajem v obecním rozpočtu je správa a obměna městského kamerového systému, který je umístěn v budově městské policie. Náklady na pořízení nové kamery včetně zapojení jsou 330 000 Kč. Ovládání a správa kamer je v působnosti městské policie, kdy určený strážník monitoruje stav a veřejného pořádku, parkování a dopravní situace. V případě zjištění protiprávního jednání buď vyšle hlídku městské policie anebo v případě zjištění protiprávního jednání, které je ve věcné působnosti státní policie, předá tuto informaci policistům obvodního oddělení Litovel. Městská policie Litovel úzce spolupracuje s policisty obvodního oddělení Litovel, kdy v rámci zvyšování kvality veřejného pořádku denně slouží společně. Toto opatření má za úkol, aby bylo dosaženo co nejefektivnější kontroly veřejného pořádku a v případě zjištění protiprávního jednání bylo toto řešeno všemi možnými zákonnými prostředky v co nejkratší době.

Jako další opatření bylo zapojení města Litovel do centrálního registru odcizených jízdních kol CEREK. Zaregistrováním jízdního kola prodejcem či soukromou osobou se výrazně snižuje riziko dalšího nelegálního prodeje. Mezi další výhody patří:

- Registrace se provádí v jednom registračním systému, do kterého nahlíží Policie ČR i Městská policie Litovel;
- Okamžitá možnost identifikace jízdního kola z identifikačního čísla, které je na každém rámu jízdního kola;
- Při odcizení jízdního kola je možnost v registru své kolo označit jako odcizené a tento atribut se ihned při případné kontrole strážníkům či policistům promítne v informačním systému;
- Informace jsou viditelné všem spolupracujícím orgánům státní správy a samosprávy;

- Při nákupu jízdního kola existuje možnost si ověřit, zda je nákup korektní.³⁸

Celkové výdaje městské policie v Litovli v letech 2010-2013 jsou patrné v tabulce 4.2.4, kde jsou uvedeny výdeje na chod městské policie v závislosti na celkových výdajích města v uvedených letech.

Tab. 4. 8 Celkové výdaje městské policie Litovel v letech 2010-2013 v porovnání s celkovými výdaji města.

Rok	Výdaje městské policie	Celkové výdaje v rozpočtu města	Podíl na celkových výdajích města v %
2010	5 470 000	221 520 000	2,47
2011	5 490 000	219 215 000	2,50
2012	5 559 000	215 340 000	2,58
2013	5 770 000	232 723 000	2,48

Zdroj: Rozpočet města Litovel v letech 2010-2013. Vlastní zpracování.

V roce 2010 bylo strážníky celkem řešeno 2254 skutků, z toho 1661 skutků představovaly přestupky, za které byly uděleny blokové pokuty ve výši 160 900 Kč. V roce 2011 bylo řešeno 2763 skutků, z čeho bylo 1530 skutků přestupkového charakteru a bylo za ně uloženo 384 400 Kč. V roce 2012 se řešilo na území města Litovel 3212 skutků, kdy 1818 přestupků řešila městská policie v celkové výši 416 000 Kč. Posledním zkoumaným rokem je rok 2013, kdy bylo zjištěno 3184 případů protiprávního jednání, z čeho přestupky představovaly 1738 skutků a bylo za ně uloženo 299 100 Kč.

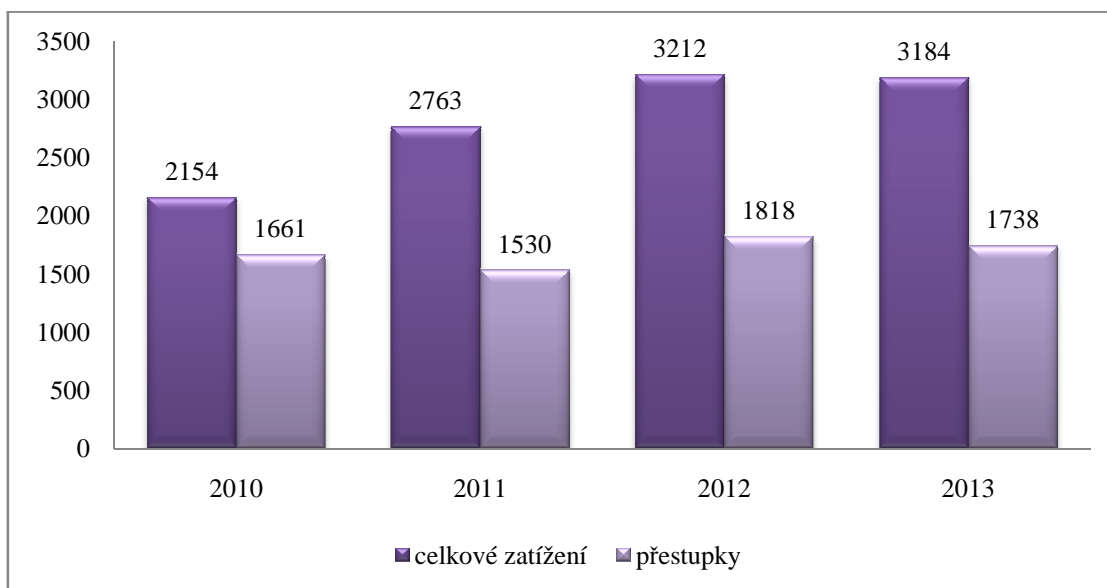
³⁸ Město se zapojilo do centrálního registru jízdních kol. 2013. [2014-09-22]. Dostupné z <http://www.litovel.eu/cs/mesto/mestska-police/mestska-police-informuje/mesto-se-zapojilo-do-centralniho-registru-jizdnich-kol.html>

Tab. 4. 9 Přehled činnosti Městské policie v Litovli v letech 2010-2013

Událost	2010	2011	2012	2013
Zadržení hledané osoby	7	5	5	4
Zadržení podezřelého z TČ	22	19	27	25
Zadržení podnapilého řidiče	10	7	4	5
Přestupky v dopravě	1661	1530	1818	1738
Odchyt psa	62	58	30	28
Poškozování veřejného prostranství	45	31	33	30
Asistence PČR	9	23	19	22
Doručení zásilky	98	43	52	59
Událostí celkem	2154	2763	3212	3184

Zdroj: Městská policie Litovel. Vlastní zpracování.

Graf 4. 2. Srovnání celkového zatížení městské policie Litovel

Zdroj: Městská policie Litovel. Vlastní zpracování.

Stejně jako u města Šumperk se diplomová práce zabývá bezpečnostní analýzou města Litovel jakožto obce s rozšířenou působností. Jednotkou pro měření bezpečnosti bude stejně jako u města Šumperk index kriminality na 10 000 obyvatel.

Pro potřeby diplomové práce byl z evidencí města Litovel zjištěn stav obyvatel k:

- 31. 12. 2010 – **9883**
- 31. 12. 2011 – **9878**
- 31. 12. 2012 – **9846**
- 31. 12. 2013 – **9822**

Tab. 4. 10 Bezpečnostní analýza města Litovel – obec s rozšířenou působností

Rok	Celkem	Násilná	Mravností	Majetková
2010	692	212	7	473
Index na 10 tis obyvatel	700,19	214,51	7,08	478,60
2011	950	199	6	745
Index na 10 tis obyvatel	961,73	201,46	6,07	754,20
2012	776	205	9	562
Index na 10 tis obyvatel	788,14	208,21	9,14	570,80
2013	898	115	8	775
Index na 10 tis obyvatel	914,27	117,08	8,14	878,49

Zdroj: statistika PČR. Vlastní zpracování.

Z uvedených dat vyplývá, že celková kriminalita má ve sledovaných letech zvyšující se tendenci. Může to být dáno skutečností, že se snižuje počet obyvatel, kteří jsou trvale přihlášení k pobytu v Litovli. Z výsledků činnosti městské policie lze konstatovat, že na místech, kde je instalován městský kamerový systém došlo k poklesu protiprávního jednání a proto jsou investice do kamerového systému hodnoceny pozitivně.

Na základě vyhodnocené bezpečnostní situace města Litovel byla sestavena SWOT analýza města Litovel, která stejně jako u města Šumperk hodnotí příležitosti a hrozby a silné a slabé stránky, které byly zjištěny. Dokážeme takto účelně zhodnotit stav města ve sledovaném období.

Obr. 4.4 SWOT analýza města Litovel

<p>SILNÉ STRÁNKY</p> <ul style="list-style-type: none"> - Přijímána preventivní opatření - Správa kamerového systému - Společná opatření s obvodním oddělením Policie ČR Litovel - Čerpání dotací z EU - Spolupráce s DDM Litovel 	<p>SLABÉ STRÁNKY</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nízký počet kamer, které monitorují ulice města - Nedostatečná informovanost občanů o preventivních opatřeních - Velká časová prodleva při řešení konfliktní situace v místních částech města Litovel - Chybějící analýza potřeb mladistvých
<p>PŘÍLEŽITOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> - Přednášky ve školách - Zlepšování informovanosti veřejnosti - Monitoring vzniklých cyklostezek - Dotační programy pro rozvoj vybavení a zázemí městské policie 	<p>HROZBY</p> <ul style="list-style-type: none"> - Výskyt sociálně vyloučených lokalit - Rostoucí nákupní střediska - Vzrůstající obliba sociálních sítí - Sídliště, kde chybí kamerový systém - Finanční nákladnost pořizování vybavení pro strážníky.

Zdroj: Vlastní zpracování situace města Litovel.

4.3 Analýza a zhodnocení stavu městské policie Zábřeh

Město nacházející se v okrese Šumperk v Olomouckém kraji, 47 km severozápadně od města Olomouc a 12 km jihozápadně od města Šumperk. Zábřeh leží v nadmořské výšce 285 metrů nad mořem v hornatém reliéfu Zábřežské vrchoviny, jehož částí protéká řeka Moravská Sázava. Počet obyvatel činí dle českého statistického úřadu z roku 2012 13867 obyvatel. Ve městě je ke konci roku 2013 evidováno 2685 ekonomických subjektů, 5 základních škol a 3 střední školy. Ve městě jsou 2 průmyslové zóny s různým spektrem výrobních programů a nabízených služeb. Do správního obvodu obce s rozšířenou působností Zábřeh patří obce Bohuslavice, Brničko, Drozdov, Dubicko, Horní Studénky, Hoštejn, Hrabová, Hynčina, Jedlí, Jestřebí, Kamenná, Kolšov, Kosov, Lesnice, Leština, Lukavice, Nemile, Postřelmov, Postřelmůvek, Rájec, Rohle, Rovensko, Svěbohov, Štítý, Vyšehoří, Zborov a Zvole.

Městská policie byla zřízena stejně jako v obci Litovel v roce 1992 obecně závaznou vyhláškou města. Činnost městské policie je postavena svojí náplní jako veřejně prospěšná služba, jejímž prostřednictvím obec zajišťuje pořádek a klid ve svojí obci. Náplní práce je mimo jiné dohled nad čistotou veřejného prostranství, pořádání přednášek pro žáky a studenty, které mají preventivně informační charakter. Dále strážníci městské policie mají za úkol doručovat písemnosti lidem, kteří si ji nepřebírají na poště či se předání zásilek vyhýbají cíleně. Jak již bylo dříve v diplomové práci popsáno, každé město a tedy i stav veřejného pořádku jsou závislé na specifických kriminogenních faktorech, které úzce souvisejí se sociálně demografickými postavením obce. Mezi kriminogenní faktory města Zábřeh patří:

- Existence sociálně vyloučených lokalit a domů s nepříznivým obyvatelstvem;
- Četnost nákupních center;
- Vlakové nádraží slouží jako přestupní stanice do hlavního města, Ostravy. Dále je to nástupní stanice společnosti Regiojet. S tímto je spojena vysoká koncentrace lidí;
- Fotbalový klub HC Sulko Zábřeh, kdy na jejich zápasy chodí cca 400 lidí;
- Četnost kulturních akcí, pořádání letních festivalů;
- Rozsáhlé komplexy panelových domů, parkování na sídlištích, kdy tato nejsou nijak střežena;
- Nezaměstnanost, vysoký počet obyvatel závislých na sociálních dávkách aj.

Činnost městské policie je velmi důležitým atributem každého většího města. Strážníci mají na rozdíl od státní policie na starosti pouze zabezpečování veřejného pořádku, a proto tomuto mohou věnovat celou pracovní dobu. Městský kamerový systém je v Zábřehu budován od roku 2007, kdy byly zřízeny první tři kamerové body. Postupně se dle důležitosti zřizovaly další kamerové body, kdy v současné době monitoruje město Zábřeh 5 kamer. Podle mého názoru je nejdůležitější součástí pro efektivní výkon jejich činnosti městský kamerový systém, kterým stav veřejného dění mohou 24 hodin denně sledovat a v případě protiprávního jednání ihned zasáhnout. Režim dispečerského pracoviště je koncipován tak, že s kamerovým systémem mohou manipulovat pouze vyškolené osoby a nahlížení či rekapitulace pořízených záznamů mají pouze kompetentní orgány činné v trestním řízení. V souvislosti s provozováním kamerového systému je postupováno dle zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů v platném znění. Dále se provozování kamerového systému řídí zákonem o obecní policii a zákonem o Policii České republiky.

Obr. 4.5 Schéma organizační struktury Městské policie Zábřeh

Zdroj: Městská policie Zábřeh. Vlastní zpracování.

Pořízení a zapojení jedné kamery stojí cca 300 000 Kč, ale jejich potřebnost a důležitost je nezpochybnitelná. Kamerový systém mimo jiné dohlíží na:

- Pouliční trestná činnost jako jsou kapesní krádeže, krádeže jízdnic kol;
- Výtržnictví, fyzické napadení osob;
- Ochranu obecního majetku, důležitých objektů např. banka, bankomaty;
- Ochrana zaparkovaných vozidel na vyznačených místech;
- Projevy vandalismu, neoprávněné vylepování plakátů, poškozování veřejného prostranství, obecního majetku;
- Nedovolené parkování aj.

Na místech s kamerovým záznamem došlo k poklesu protiprávního jednání a k dalšímu zaznamenávání událostí uvedených v tabulce 4.3.2, které můžeme porovnat v letech 2010-2013.

Tab. 4. 11 Srovnání účelnosti kamerového záznamu města Zábřeh v letech 2010 -2013

Činnost	2010	2011	2012	2013
Žádost PČR k prověření	40	50	20	35
Odhaleno dopravních nehod	18	4	2	4
Dohled nad zabezpečenými objekty	5	16	18	3
Narušování veřejného prostranství	11	12	11	2
Odhalení PŘ	34	41	18	44
Sledování podezřelých osob a vozidel	42	34	36	14
Záznamů celkem	173	215	154	128

Zdroj: Zpráva o činnosti Městské policie Zábřeh v letech 2010-2013. Vlastní zpracování.

I zde platí, že náklady na zřízení i celý chod městské policie je hrazen z rozpočtu obce. Pro porovnání příjmů v závislosti na celkových příjmech města slouží tabulka č. 4.3.3.

Tab. 4. 12 Příjmy městské policie Zábřeh v letech 2010 – 2013

Rok	Příjmy z městské policie	Celkové příjmy rozpočtu města	Podíl na CP města v %
2010	111 500	234 675 000	0,05
2011	240 000	249 708 000	0,1
2012	155 800	161 759 000	0,1
2013	193 100	158 070 000	0,12

Zdroj: rozpočet města Zábřeh v letech 2010-2013. Vlastní zpracování.

Při porovnávání příjmů a výdajů na městskou policii je patrné, že financování městské policie není výnosové. Městská policie má preventivně represivní charakter a převážně efektivně plní svěřené úkoly v oblasti zajišťování veřejného pořádku.

Tab. 4. 13 Celkové výdaje městské policie v letech 2010-2013 v porovnání s celkovými výdaji města v uvedených letech.

Rok	Výdaje městské policie	CV rozpočtu města	Podíl na CV města v %
2010	5 528 000	252 654 000	2,19
2011	5 668 000	258 558 000	2,19
2012	4 996 000	256 447 000	1,99
2013	6 060 000	178 427 000	3,40

Zdroj: rozpočet města Zábřeh v letech 2010-2013. Vlastní zpracování.

Největší část výdejmů městské policie je tvořena platy strážníků, složkou na sociální a zdravotní pojištění. Obvykle bývá necelý milion korun výdaji provozními. Zde jsou zahrnuty položky jako jsou oděvy, PHM, kancelářské potřeby, obsluha kamerového systému, provoz telefonů, servis služebního vozu aj.

Městská policie v Zábřehu, stejně jako ostatní zkoumané městské policie, plní úkoly svěřené jí obcí a zákonem. Konkrétní přehled o činnosti je podrobně zpracován v následující tabulce č. 4.3.5.

Tab. 4. 14 Přehled činností městské policie Zábřeh v letech 2010-2013

Událost	2010	2011	2012	2013
Zadržení hledané osoby	32	43	28	35
Zadržení podezřelého z TČ	55	72	58	41
Zadržení podnapilého řidiče	14	24	19	15
Dopravní přestupky	1446	1515	1324	1260
Volné pobíhání psa	156	140	103	80
Krádež v obchodě	45	56	39	48
Přestupky proti majetku	144	156	175	164
Rušení občanského soužití	392	389	158	156
Poškození veřejného prostranství	396	343	159	156
Asistence PČR	65	76	49	53
Doručení zásilky	100	54	72	98
Událostí celkem	2434	2419	1844	1732

Zdroj: Městská policie Zábřeh. Vlastní zpracování.

Z tabulky vyplývá, že v roce 2010 řešili strážníci městské policie celkem 2434 přestupků, za něž bylo uloženo 452 pokut v celkové výši 111 500 Kč. V roce 2011 bylo řešeno 2419 skutků, kdy za ně bylo uloženo 468 pokut za celkovou částku 115 400 Kč. V roce 2012 byl zaznamenán pokles protiprávních událostí, kdy ale bylo uloženo o 13 pokut více než v roce 2011 a bylo za ně vybráno 135 800 Kč. Rok 2013 byl rovněž nižší, co se protiprávního jednání týče, kdy bylo spácháno 1732 protiprávních skutků, za které bylo uloženo 613 pokut v celkové výši 193 100 Kč. I přes každoroční úbytek na počtu protiprávních událostí, se zvyšoval počet udělených pokut i celková částka, která za ně byla uložena.

Mezi formy řešení spáchaných přestupků patří udělení blokové pokuty, vyřešení domluvou, oznámení příslušnému správnímu orgánu nebo odevzdání věci nadřízenému a to v případech, kdy přestupek spáchá příslušník, který je zaměstnán ve služebním poměru například u PČR nebo Vězeňské služby.

Pro potřeby zjištění bezpečností analýzy města Zábřeh byl z evidencí města Zábřeh zjišťován stav obyvatel v letech 2010-2013, kdy bylo zjištěno, že v Zábřehu žije cca 14. 100 obyvatel.

Tab. 4. 15 Bezpečnostní analýza města Zábřeh v letech 2010- 2013

Rok	Celkem	Násilná	Mravností	Majetková
2010	678	115	3	660
Index na 10 tis obyvatel	480,85	81,56	2,13	468,09
2011	890	148	6	736
Index na 10 tis obyvatel	631,21	104,96	4,26	521,99
2012	598	98	7	493
Index na 10 tis obyvatel	424,11	69,50	4,96	349,65
2013	607	81	5	521
Index na 10 tis obyvatel	430,50	57,47	3,55	369,50

Zdroj: statistika PČR. Vlastní zpracování.

Obr. 4.6 SWOT analýza města Zábřeh

<p>SILNÉ STRÁNKY</p> <ul style="list-style-type: none"> - Spolupráce s PČR OOP Zábřeh - Správa kamerového systému - Přednášky ve školách - Čerpání dotací z EU - Dohled nad kulturními akcemi - Společné akce s IZS Olomouckého kraje 	<p>SLABÉ STRÁNKY</p> <ul style="list-style-type: none"> - Chybějící monitoring sociálně vyloučených lokalit - Stále nízký zájem občanů o preventivní programy, zejména pro děti - Pouze 5 kamerových bodů
<p>PŘÍLEŽITOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> - Využít dotační programy k rozšíření kamerového systému - Spolupráce s obcí Postřelmov ke zřízení obecní policie - Zajištění kamerového systému v odlehlých obcích - Podpora preventivních programů a jejich dotváření 	<p>HROZBY</p> <ul style="list-style-type: none"> - Snižující se věková hranice pachatelů - Nezájem mladistvých o volnočasové aktivity - Vzrůstající obliba sociálních sítí - Nárůst požívání alkoholických nápojů a drog - Finanční nákladnost

Zdroj: Vlastní zpracování.

5. IMPLEMENTACE ZJIŠTĚNÝCH SKUTEČNOSTÍ NA MOŽNÝ VZNIK MĚSTSKÉ POLICIE V MOHELNICI

Město Mohelnice se nachází v Olomouckém kraji v okrese Šumperk, kdy se jedná o obec s rozšířenou působností a obec s pověřeným obecním úřadem. Město je ve svazku obcí Mikroregionu Mohelnicko, které čítá celkem 13 obcí. Katastrální výměra města činí 46,2 m². Počet obyvatel je 9731 obyvatel s průměrným věkem 38,6 roků.

Části obce tvoří celkem 8 částí a to: Křemačov, Květín, Libivá, Mohelnice, Podolí, Řepová, Studená Loučka a Újezd. Do správního obvodu obce s rozšířenou působností Mohelnice patří obce Klopina, Krchleby, Líšnice, Loštice, Maletín, Mírov, Mohelnice, Moravičany, Palonín, Pavlov, Police, Stavenice, Třeština, Úsov. Rozloha správního obvodů činí 130 km². Samosprávu města Mohelnice tvoří zastupitelstvo v počtu 21 členů, kteří jsou voleni v komunálních volbách ve čtyřletém volebním období. Radu města tvoří 7 členů, kteří jsou nominováni z členů zastupitelstva města. Ve vedení města je poté uvolněný starosta, který je volen zastupitelstvem a jeden uvolněný a jeden neuvolněný místostarosta. Ve městě žije 5200 ekonomicky aktivních obyvatel, kteří jsou zaměstnaní v různém odvětví, přičemž nejvyšší podíl zaměstnanosti tvoří oblast průmyslu a to celkem 48 %. Dále potom z hlediska procentuálního vyjádření je 4 % zaměstnaných v zemědělství, 6 % ve stavebnictví, 13 % ve službách, 5 % ve veřejné správě, 8 %, ve školství a zdravotnictví a 16 % v ostatních odvětvích. Podíl nezaměstnaných uchazečů o zaměstnání, evidovaných na Úřadu práce ČR v Mohelnici činí 6,7 %, přičemž v nabídce příslušného úřadu je 61 pracovních nabídek. V evidenci uchazečů o zaměstnání ve věku 15-64 roků, kteří mohou bezprostředně nastoupit do zaměstnání při nabídce vhodného pracovního místa a jenž nemají žádnou objektivní překážku pro přijetí do zaměstnání je evidováno Úřadem práce ČR v Mohelnici celkem 435 osob. Ve městě je evidováno celkem 3800 bytových jednotek, kdy podíl vlastnictví města činí 10 %. Ve vlastnictví bytového družstva je 26 % a 64 % je ve vlastnictví soukromých osob. Město je zřizovatelem 2 mateřských škol s kapacitou 320 dětí a zřizovatelem 2 základních škol s kapacitou 1500 žáků. Na území města jsou 4 střední školy a učiliště, speciální základní a mateřská škola, základní umělecká škola a dům dětí, jejichž zřizovatelem je Olomoucký kraj.³⁹

³⁹ Město Mohelnice. 2014. [2014-10-22]. Dostupné z <http://www.mu-mohelnice.cz/>

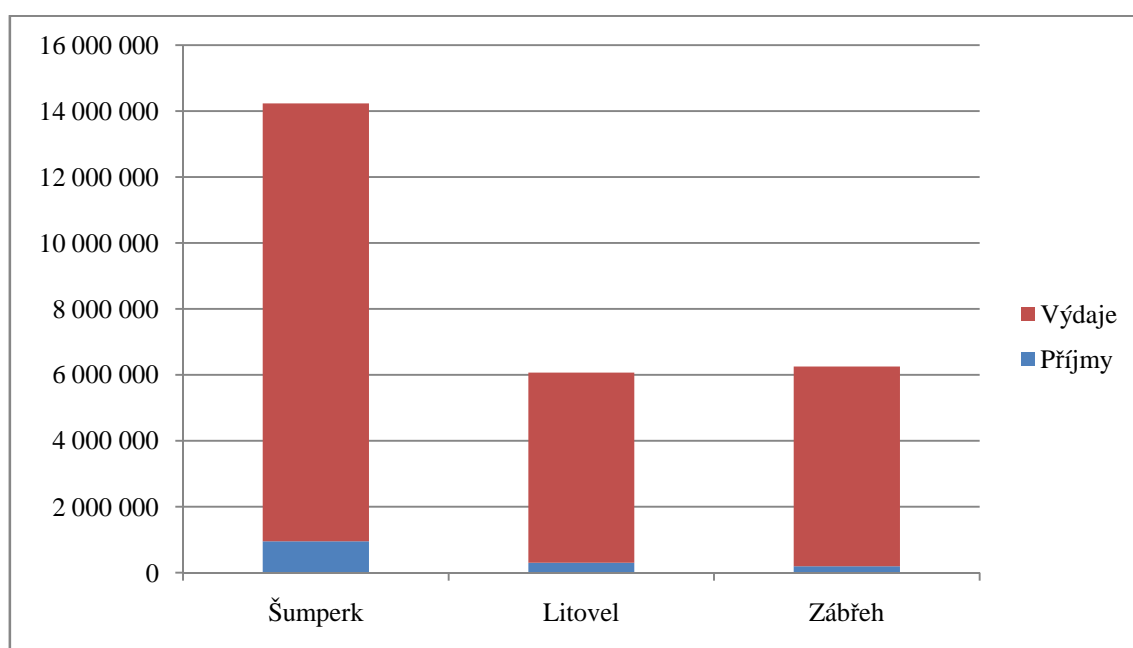
Město Mohelnice se svojí rozlohou a počtem obyvatel řadí do stejné velikostní kategorie jako města Zábřeh a Litovel. Oproti těmto městům zde ale není zřízena obecní policie. Ochranu nad dodržování veřejného pořádku zde obstarává pouze státní policie. V dnešní době, kdy je stále zvyšující se kriminalita je tato skutečnost přinejmenším k zamyšlení. Z vlastní zkušenosti mohu říct, že státní policie se ve správním obvodu města Mohelnice prakticky nezastaví. Každý den je oznamováno či zjišťováno nové protiprávní jednání, kdy jsou na místo vysílání policisté.

Běžnou praxí bývá, že slouží dva členové hlídky, kteří zajišťují potřebné úkony na místě protiprávního jednání. Tyto úkony nejsou v řádu minut, ale hodin. Často se stává, že při řešení jedné události jsou již v pořadí další skutečnosti, které nesnesou odkladu. Takto Policie ČR řeší závažná protiprávní, kdy jedná na jednom místě, a zatím jsou na veřejných prostranstvích páchány další přestupky, které ale policie neřeší, protože jednoduše nemá prostor dohlížet nad parkováním či preventivně procházet nákupní centra, aby se zamezilo například kapesním krádežím.

Tyto úkoly plní ve výše popisovaných městech městská policie a z dosažených výsledků lze konstatovat, že její přínos pro město je efektivní. Další specifikou města Mohelnice je skutečnost, že dohled nad městským kamerovým systémem vykonává dozorčí služba obvodního oddělení v Mohelnici, kdy ale sledování kamerových záznamů není prioritním úkolem dozorčí služby a podle mého názoru není toto řešení efektivní. Dozorčí služba je povinna přijímat oznámení od občanů, pravidelně komunikovat s operačním střediskem Olomouckého kraje prostřednictvím informačního systému či telefonu, řešit oznámení od občanů, kteří se dostaví na obvodní oddělení osobně apod. Z výčtu popsanych skutečností je patrné, že i při sebevětší vůli není jeden policista na dozorčí službě schopen 24 hodin monitorovat kamerový systém, jako tomu bývá u městské policie, kdy je jeden pracovník vyčleněn právě na tuto úlohu. Město Mohelnice je specifické svojí polohou, kdy leží přímo u rychlostních silnicí se sjezdy na Prahu, Olomouc a Ostravu. Z hlediska páchání protiprávního jednání je poloha města ideální, protože pachatelé trestných činů, ale i přestupků mají několik variant, kdy mohou rychle a v podstatě nepozorovaně opustit město.

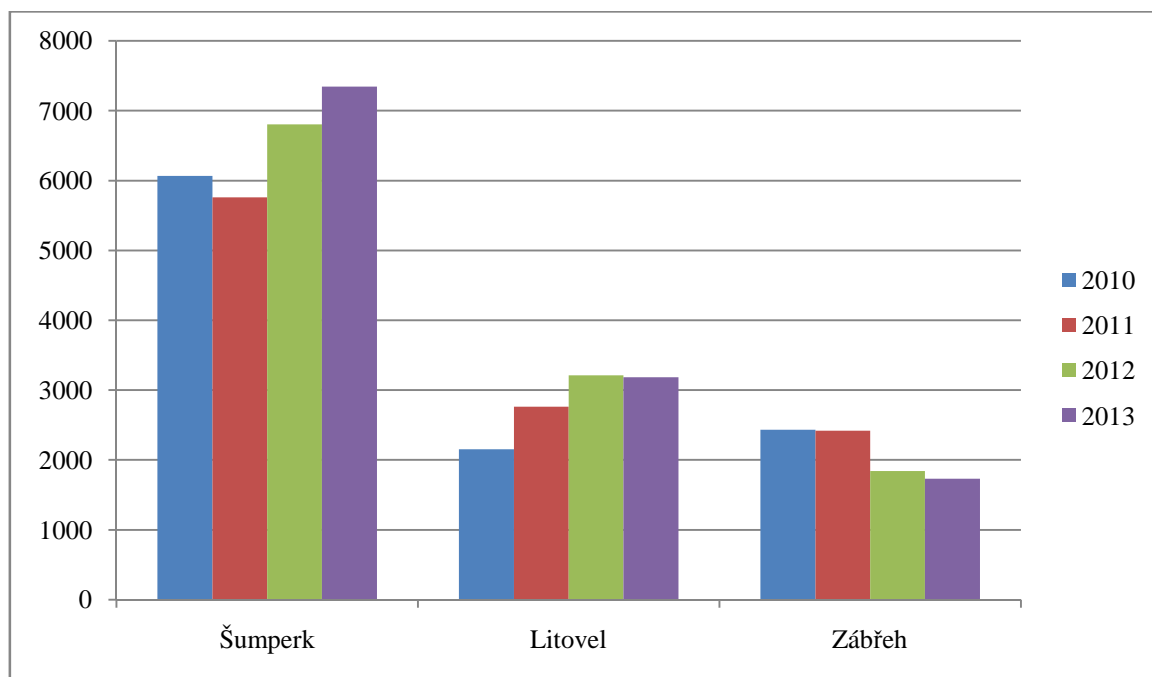
Náklady vynaložené na fungování a zřízení městské policie se ani zdaleka nerovnají příjmům z uložených blokových pokut, ale městská policie se významnou měrou podílí na udržování veřejného pořádku, dodržování obecně závazných vyhlášek města, dohledem nad parkování apod. K posouzení slouží graf příjmů a výdajů na městskou policii v roce 2013 v obcích Šumperk, Litovel a Zábřeh, a graf srovnání činnosti ve sledovaných městech v letech 2010-2013.

Graf 5. 1 Srovnání příjmů a výdajů městské policie v obci Šumperk, Litovel a Zábřeh v roce 2013.

Rozpočty města Šumperk, Litovel a Zábřeh v roce 2013. Vlastní zpracování.

Graf 5. 2 Srovnání činnosti městské policie ve městech Šumperk, Litovel, Zábřeh v letech 2010-2013

Zdroj: Statistika městské policie Šumperk, Litovel a Zábřeh v letech 2010-2013. Vlastní zpracování.

Jak již bylo výše popsáno, město Mohelnice je specifické mnoha kriminogenními faktory, které ovlivňují stav veřejného pořádku. Jedná se o:

- Vysoký počet spádových obcí, které jsou v místní příslušnosti města Mohelnice a jsou od města daleko;
- Vysoká koncentrace lidí, kteří nežijí ve městě a dojíždějí sem pouze za prací do Hella Autotechnik nebo Siemens;
- Četná kamionová doprava, které je spojená z výše uvedenými firmami;
- Existence rychlostních komunikací na důležité dopravní směry;
- Vysoký počet osob, které užívají omamné a psychotropní látky
- Koncentrace nákupních středisek, kde dochází ke krádežím;
- Rekreační chatová oblast
- Ubytovna pro sociálně vyloučené obyvatele;
- Existence restaurací a barů, které jsou otevřeny nepřetržitě apod.

Diplomová práce se ve svých kapitolách zabývala bezpečnostními analýzami města v letech 2010-2013.

I když město Mohelnice nemá městskou policii, byla sestavena bezpečnostní analýza města z dat získaných z informačních zdrojů obvodní oddělení policie v Mohelnici. Cílem bezpečnostní analýzy města bude dokázat, že celkový počet trestných činů je srovnatelný s celkovým zatížením měst Šumperk, Litovel a Zábřeh a tudíž by zřízení městské policie v Mohelnici mělo pozitivní efekt na veřejný pořádek a zajištění bezpečnosti ve městě. Dále je nutno uvést, že město Mohelnice v letech 2011-2012 vynaložilo s pomocí zdrojů z Evropské Unie 4 miliony Eur k revitalizaci náměstí. Byla zde mimo jiné zřízena placené parkovací místa a automat na zakoupení parkovacích lístků. Paradoxem je, že kontrola placení parkování není v kompetenci státní policie a město nemá jakkoli ošetřenou kontrolu a sankce za neplacení parkovného. Celá tato koncepce, je od prvopočátku špatně řešena, protože město mělo počítat s tím, že když nemá městskou policii, měla být zřízena například závora, která by pouštěla auta z náměstí až po zaplacení parkovného. Za vzor by jim mohlo být město Litovel, kde je zaplacen pracovník, který na místě prodává lístky, případně upozorňuje na nedostatky městskou policii. Jen pro zajímavost uvádím, že v Litovli bylo takto na parkovném vybráno v roce 2013 777 406 Kč, kdy jsou tyto poplatky zahrnuty do příjmů rozpočtu města.

Tab. 5. 1 Bezpečnostní analýza města Mohelnice v letech 2010 -2013.

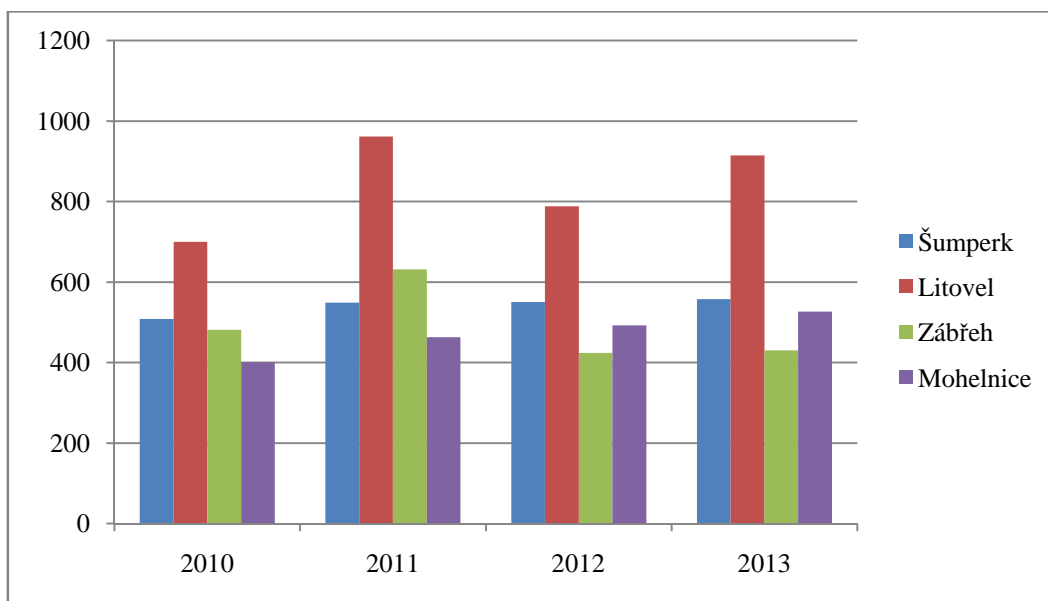
Rok	Celkem	Násilná	Mravností	Majetková
2010	390	105	4	281
Index na 10 tis obyvatel	400,78	107,90	4,11	288,77
2011	450	114	2	334
Index na 10 tis obyvatel	462,44	117,15	2,06	343,23
2012	479	87	4	388
Index na 10 tis obyvatel	492,24	89,41	4,11	398,76
2013	512	99	3	410
Index na 10 tis obyvatel	526,15	101,74	3,08	41,16

Zdroj: statistika PČR. Vlastní zpracování.

K posouzení protiprávního jednání a zhodnocení celkové bezpečnostní analýzy ve vybraných městech se diplomová práce zabývala výpočtem indexu na 10 000 obyvatel. Tedy srovnáním, jaký podíl kriminality je v daném městě na 10 000 lidí. K porovnání zjištěných skutečností slouží graf č. 5.3.

Každé město má svá specifika, ale k posouvání byly zvoleny obdobné ukazatele, jako jsou vynaložené finance na chod městské policie, kriminogenní faktory, celkové zatížení v oblasti páčání protiprávního jednání a v neposlední řadě byla sestavena SWOT analýza města, kde se diplomová práce snažila posoudit silné a slabé stránky města a zhodnotit hrozby a příležitosti. Tato analýza dokáže uceleně zhodnotit, zda jsou efektivní navržená opatření a kde jsou možné rezervy a jak by se daly využít. SWOT analýza byla vypracována i na město Mohelnice a mohla by sloužit k zamyšlení k vybudování městské policie v Mohelnici. SWOT analýzu města Mohelnice znázorňuje obrázek 5.1.

Graf 5. 3 Srovnání bezpečnostní analýzy vybraných měst a města Mohelnice v letech 2010-2013

Zdroj: informační systém PČR. Vlastní zpracování.

Obr. 5.1 SWOT analýza města Mohelnice

<p>SILNÉ STRÁNKY</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vybudovaný kamerový systém - Možnost čerpání dotací z EU - Zmapování situace v oblasti veřejného pořádku od PČR OOP Mohelnice. - Pravidelná bezpečnostní analýza stavu veřejného pořádku - Společné akce s IZS Olomouckého kraje - Objekty, které jsou zabezpečeny a jsou monitorovány PČR. 	<p>SLABÉ STRÁNKY</p> <ul style="list-style-type: none"> - Chybějící monitoring sociálně vyloučených lokalit - Nezájem města Mohelnice ke zřízení městské policie - Nedostatečný zájem o spolupráci s PČR ze strany vedení města Mohelnice
<p>PŘÍLEŽITOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> - Využít dotační programy Olomouckého kraje ke zřízení městské policie - Ve spolupráci s PČR najít vhodnou budovu a zde zřídit prostory pro vybudování Městské policie a nové služebny PČR OOP Mohelnice. - Zajištění kamerového systému v odlehlých obcích - Větší účast ve školách a přednáškách pro ZŠ, zvýšit podvědomí o preventivních opatřeních 	<p>HROZBY</p> <ul style="list-style-type: none"> - Snižující se věková hranice pachatelů - Vědomí občanů, že dodržování obecně závazných vyhlášek dozoruje pouze PČR, která je zatížena úkoly, které jsou jí svěřeny zákonem; - Vzrůstající obliba sociálních sítí - Finanční nákladnost zřízení městské policie - Kladena důležitost na udržení jednotky dobrovolných hasičů města Mohelnice, oproti důležitosti zřídit městskou policii.

Zdroj: Vlastní zpracování zjištěných poznatků.

SWOT analýza byla zpracována na základě místní znalosti města a s ohledem k náplni práce PČR OOP Mohelnice, kdy místní policie koná maximum pro to, aby byla zajištěna bezpečnost města.

Jak již bylo výše uvedeno, PČR musí zajišťovat převážně povinnosti, které jsou ji uloženy zákonem, a kontrola veřejného pořádku se někdy bohužel stává druhořadou záležitostí v případech, kdy policisté řeší trestnou činnost. Vedení města Mohelnice by se dle mého názoru mělo vážně zamyslet nad zřízením městské policie, kdy by jejím zřízením byl zkvalitněn stav veřejného pořádku a kontrola dodržování obecně závazných vyhlášek. Dalším argumentem pro zřízení městské policie je skutečnost, že jsou zde napojení na rychlostní komunikace na důležité dopravní směry a měl by být pomocí kamerového systému zřízen monitoring těchto výjezdů a sjezdů. Kamerový systém by měl být v kompetenci městské policie, která k tomu má na rozdíl od policie státní uzpůsoben výkon služby. Město Mohelnice je jedno z mála měst, které si platí jednotku dobrovolných hasičů, když profesionální hasiči sídlí ve městě Zábřeh, které je jen 8 km od města Mohelnice. Náklady na chod jednotky hasičů jsou dle rozpočtu města asi 3,5 mil korun ročně. Ze zjištěných skutečností je patrné, že chod městské policie v Zábřehu a Litovli stojí asi 5,5 mil korun ročně. Diplomová práce nechce zpochybňovat důvodnost zřízení jednotky dobrovolných hasičů, ale bylo by k zamyšlení si položit otázku, proč dotuje dobrovolné hasiče a radši nezřídí městskou policii, která prokazatelně přispívá ke zkvalitnění veřejného pořádku ve městě.

Je v kompetenci každé obce a města, zda si městskou policii zřídí či nikoli. Podle mého názoru a vypracování SWOT analýzy je ale zřejmé, že městská policie ve městě Mohelnice chybí a její přínos pro zkvalitnění veřejného pořádku by byl nezpochybnitelný.

Závěr diplomové práce byl věnován dotazníkovému šetření, kdy byly občanům města Mohelnice položeny dvě otázky, na kterou měli z uvedené nabídky vybrat jednu odpověď, které přiřadili největší význam. K dotazníku, který je přílohou diplomové práce, se vyjádřilo 754 lidí, kteří procházeli náměstím města Mohelnice.

Respondentům byly položeny celkem dvě otázky: *Uvítali byste zřízení městské policie v Mohelnici?* Respondenti měli na výběr ze tří odpovědí a to ano, ne, nevím. Druhá otázka byla *Proč?* Kdy měli opět na výběr z možností a to kvůli zvýšení bezpečnosti, dohledu nad parkováním ve městě, ochranou majetku a kontrolou dodržování obecně závazných vyhlášek města. Výsledek výzkumu je zpracován do Tabulky 5. 2 a 5. 3.

Tab. 5. 2 Výsledek sociometrického výzkumu

Odpověď na první otázku	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano	520	68,97 %
Ne	109	14,46 %
Nevím	125	16,58 %

Zdroj: Vlastní zpracování dotazníku.

Tab. 5. 3 Výsledek sociometrického výzkumu

Odpověď na druhou otázku	Absolutní četnost	Relativní četnost
Zvýšení bezpečnosti	201	26,66 %
Dohled nad parkováním ve městě	424	56,23 %
Ochranu majetku	105	13,93 %
Kontrola dodržování obecně záv. Vyhlášek	24	3,18 %

Zdroj : Vlastní zpracování dotazníku.

Z provedeného dotazníkové šetření je patrné, že i veřejnost je pozitivně nakloněna zřízení městské policie a to převážně z důvodu, kdy by byla zvýšena ochrana nad jejich bezpečností a dohledem nad parkováním ve městě.

6. ZÁVĚR

Obecní policie je užitečným nástrojem obce pro kontrolu dodržování obecně závazných vyhlášek vydávaných obcí a potažmo i jiných právních norem. Bezpochyby také přispívá významnou měrou k ochraně veřejného pořádku a klidnému chodu obce. Na druhou stranu je však nutné zdůraznit, že každá obec má svá specifika, která by měla být vedením města vzaty v úvahu při rozhodování, zda li obecní policii zřídit či nemalé finanční prostředky, které by byly investovány do obecní policie neinvestovat například do kamerového systému či jiných technických prostředků sloužících na ochranu veřejného pořádku atp. Mnohá města a obce řeší bezpečnostní situaci na svém území například uzavřením smlouvy s obcí jenž obecní policií disponuje a ta ve stanoveném rozsahu vykonává sjednanou činnost ve prospěch dané obce. Výhodou jsou nulové náklady na vystrojení, školení a materiální zabezpečení a uhrazení pouze činnosti v dohodnutém rozsahu. Nevýhodou lze spatřovat však v tom, že dohled nad veřejným pořádkem není permanentní, ale je časově omezený většinou na několik desítek hodin za měsíc.

Cílem diplomové práce bylo porovnat městskou policii v Litovli, Zábřehu a Šumperku z hlediska analýzy nákladů na provoz, které činí průměrně za rok 2013 u srovnávaných měst podíl 2,91% z rozpočtu města s průměrnými náklady ve výši 8.371.000Kč na roční provoz. Oproti tomu se obecní policie podílí ve srovnávaných městech v roce 2013 průměrně podílem 0,13% na celkových příjmech města průměrnou částkou 480000Kč. Z uvedeného zjištění je patrné, že provoz obecní policie není a nemůže být ziskový a vyvrací názor laické veřejnosti, že si na sebe obecní policie je schopna sama vydělat zejména ukládáním blokových pokut za spáchané protiprávní jednání. Nutno podotknout, že tato činnost neodmyslitelně patří do činnosti obecní policie, ale nikdy by neměla být prioritní náplní. Je zřejmé již ze samotného názvu subjektu, že se jedná o orgán represivně preventivní, avšak mělo by být snahou každého starosty obce, jenž řídí obecní policii aby tato pracovala efektivně ve smyslu Community policing, tedy policejní služba veřejnosti. Tato filosofie spočívá zejména v bližším přístupu k občanovi, komunikací s veřejností, využívání pěších obchůzkových služeb, kdy základní ideou je vybudování důvěrného vztahu mezi policií a občanem. Obecní policií je tento přístup uplatňován také v případě, kdy je snahou, aby každý občan znal svého strážníka.

Zpravidla bývá území města rozděleno na sektory, kde za stav veřejného pořádku odpovídá konkrétní strážník, jehož služební telefonní číslo je veřejně dostupné a lze ho kdykoliv kontaktovat. Díky tomuto přístupu, který je zcela odlišný jako vztah policistů Policie ČR s občanem, lze získat mnoha poznatků a předcházet tak případnému protiprávnímu jednání. Většina z nás si vybaví policii ať již obecní či státní v souvislosti s uložením blokové pokuty případně jiným represivním opatřením a nepovažuje tuto složku za potřebnou. Terénním šetřením, provedeným v Mohelnici na Náměstí Svobody v časovém období od 1.9.2014 do 5.9.2014, kdy bylo osloveno celkem 754 respondentů bylo zjištěno, že pro zřízení obecní policie v Mohelnici je 68,97% dotázaných. Jako hlavní důvod souhlasného stanoviska uváděli respondenti dohled nad parkováním ve městě a dohled nad veřejným pořádkem. Tyto dva hlavní aspekty souvisí s rekultivací náměstí, vybudováním zpoplatněných parkovacích míst avšak s absencí kontrolního mechanismu ze strany obce. Za tohoto stavu dochází k přestupkovému jednání při parkování vozidel, což občanům vadí. V obci Mohelnice stejně jako i v jiných městech a obcích je značné množství restaurací a barů. V kombinaci se solidní zaměstnaností a kupní silou obyvatel je noční život trnem v oku mnohým obyvatelům centra města, kteří by dodržování nočního klidu bezpochyby uvítali. Proti zřízení obecní policie se vyslovilo 14,46% dotázaných a nerozhodně se vyjádřilo 16,58%. Provedeným šetřením u náhodného vzorku populace, obyvatel města Mohelnice, byl zjištěn jednoznačně zjištěn souhlasný názor se zřízením obecní policie. Oproti tomuto zjištění se však vedení města zejména z ekonomických důvodů přiklání k rozšíření kamerového systému města, které však není efektivní bez stálé přítomnosti operátora a hlídky, jenž operuje v terénu. Rovněž model zřízení a provozování obecní policie v počtu 4 strážníků a výkonem služby jen v nočních hodinách a při konání akcí, se nejeví jako efektivní a naráží na mnoho objektivních překážek. Jako nejúčelnější se jeví vyškolení 8 – 10 strážníků s nepravidelnou pracovní dobou, jako je tomu ve městě Zábřeh či Litovel. U této koncepce, jenž funguje v uvedených městech, lze očekávat stejný přínos pro město s obdobnými náklady, které lze odhadovat průměrně na 6 mil Kč ročně. Cíl diplomové práce byl naplněn provedenou analýzou nákladů na provoz městské policie v uvedených městech v letech 2010 až 2013, čímž poskytuje ucelený přehled o nákladovosti této složky a vyjadřuje za stejné časové období zatížení obecního rozpočtu.

Z hlediska implementace zjištěného výsledku na město Mohelnice lze jednoznačně doporučit stanovisko městskou policii zřídit v počtu nejméně 8 strážníků. Byť oponenti budou argumentovat vysokými náklady na provoz, přínos městu bude daleko vyšší než neefektivně investované finanční prostředky do rozšíření kamerového systému. Další nezanedbatelným argumentem je také fakt, že se v současné době dotazují zájemci o práci strážníka městské policie s dostatečnou praxí u Policie ČR a jiných ozbrojených složek, což je značnou výhodou z hlediska výškolení, taktiky výkonu činnosti a místní a osobní znalosti.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

MONOGRAFIE

- [1] BRÁZDA, Jan. *Komunální policie ve velkých městech*. Praha: Vydavatelství PA ČR, 2008. ISBN 978-80-7251-274-4.
- [2] HORZINGOVÁ, E.; NOVOTNÝ, R. *Základy organizace veřejné správy v České republice*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008. ISBN 978-80-7380-096-3.
- [3] MACEK, Pavel. *Bezpečnost obcí a regionů*. Praha: Vysoká škola regionálního rozvoje, 2011. ISBN 978-80-87174-03-6.
- [4] MACEK, Pavel; UHLÍŘ, Lubomír. *Dějiny policie a četnictva*. Praha: Police history, 2011. ISBN 978-80-86477-55-8.
- [5] NAVRÁTIL, Jan. *Zákon o obecní policii-studijní pomůcka pro strážníky a čekatele obecních a městských policií*. Praha: Armex, 2011. 978-80-87451-09-0.
- [6] NEDOROST, Libor. *Obecní policie*. Brno: Masarykova univerzita, 1995. ISBN 80-210-1147-5.
- [9] PEKOVÁ, J.; PILNÝ, J.; JETMAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. Praha: ASPI, 2008. ISBN 978-80-7357-351-5.
- [9] REKTOŘÍK, Jan a kol. *Ekonomika a řízení, odvětví veřejného sektoru*. Praha: Ekopress, s.r.o., 2007. ISBN 978-80-86929-29-3.
- [10] STAŠA, Jan. *Úvod do českého správního práva*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2001. ISBN 80-7251-067-3
- [11] VETEŠNÍK, Pavel. *Obecní policie*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013. ISBN 978- 80-7380-463-3-

LEGISLATIVA

Zákon č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územně samosprávných celků, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 553/ 1991 Sb., o obecní policii

Zákon č. 273/ 2008 Sb., o Policii České republiky

INTERNETOVÉ ZDROJE

Wikipedia. *Obecní policie.2014 [cit. 2014-09-26].* Dostupné z http://cs.wikipedia.org/wiki/Obecn%C3%AD_policie

Šumperk, živá brána k Jeseníku. Městská policie Šumperk. 2014. [cit. 2014-08-20].
Dostupné z <http://www.sumperk.cz/cs/mesto-sumperk/organy-mesta/mestska-policie/>

Koncepce prevence kriminality města Šumperk na léta 2009-2011. Dostupné z <http://www.sumperk.cz/cs/podnikatel/strategicke-dokumenty.ht>

Oficiální webový portál Mohelnice. *Mohelnice: Oficiální stránky města. 2014. [2014-10-21]* Dostupné z <http://www.mu-mohelnice.cz/>

Oficiální internetový portál města Zábřeh. 2013. [2014-10-25]. Dostupné z <http://www.muzabreh.cz/>

Šumperk: Živá brána do Jeseníků. 2014. [2014-11-01]. Dostupné z <http://www.sumperk.cz/>

Městská policie Šumperk. 2014. [2014-11-01]. Dostupné z <http://www.sumperk.cz/cs/mesto-sumperk/organy-mesta/mestska-policie/>

- Městská policie Litovel. 2014. [2014-10-29]. Dostupné z
<http://www.litovel.eu/cs/mesto/mestska-policie/>
- Městská policie Zábřeh. 2014. [2014-10-22]. Dostupné z
<http://www.muzabreh.cz/mestska-policie>

SEZNAM TABULEK

Tab. 4.1 Příjmy městské policie Šumperk v letech 2010 – 2013.....	37
Tab. 4.2 Celkové výdaje městské policie v letech 2010 – 2013 v závislosti na celkových výdajích města v uvedených letech.	38
Tab. 4.3 Přehled poskytnutých dotací na programy prevence kriminality	38
Tab. 4.4 Přehled činností městské policie v letech 2010 – 2013	39
Tab. 4.5 Bezpečnostní analýza města Šumperk – obce s rozšířenou působností	41
Tab. 4.6 Přehled příjmů z pokut uložených za porušení nejvyšší povolené rychlosti	44
Tab. 4.7 Přehled příjmů městské policie Litovel v letech 2010 – 2013	45
Tab. 4.8 Celkové výdaje městské policie Litovel v letech 2010-2013 v porovnání s celkovými výdaji města.....	47
Tab. 4.9 Přehled činnosti Městské policie v Litovli v letech 2010-2013	48
Tab. 4.10 Bezpečnostní analýza města Litovel – obec s rozšířenou působností	49
Tab. 4.11 Srovnání účelnosti kamerového záznamu města Zábřeh v letech 2010 -2013....	53
Tab. 4.12 Příjmy městské policie Zábřeh v letech 2010 – 2013.....	54
Tab. 4.13 Celkové výdaje městské policie v letech 2010-2013 v porovnání s celkovými výdaji města v uvedených letech.	54
Tab. 4.14 Přehled činností městské policie Zábřeh v letech 2010-2013	55
Tab. 4.15 Bezpečnostní analýza města Zábřeh v letech 2010- 2013.....	56
Tab. 5.1 Bezpečnostní analýza města Mohelnice v letech 2010 -2013.	62
Tab. 5.2 Výsledek sociometrického výzkumu.....	66
Tab. 5.3 Výsledek sociometrického výzkumu.....	66

SEZNAM GRAFŮ

Graf 4.1. Srovnání celkového zatížení městské policie v Šumperku.....	40
Graf 4.2. Srovnání celkového zatížení městské policie Litovel	48
Graf 5.1 Srovnání příjmů a výdajů městské policie v obci Šumperk, Litovel a Zábřeh v roce 2013.....	60
Graf 5.2 Srovnání činnosti městské policie ve městech Šumperk, Litovel, Zábřeh v letech 2010-2013.....	61
Graf 5.3 Srovnání bezpečnostní analýzy vybraných měst a města Mohelnice v letech 2010-2013	63

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 3.1 Územní členění České republiky dle zákona č. 36/1960 Sb.....	14
Obr. 3.2 Územní členění České republiky dle zákona č. 347/1997 Sb.....	14
Obr. 3.3 Schéma veřejné správy v České republice	15
Obr. 3.4 Schéma způsobu rozhodování obce a jejich kontrola.....	28
Obr. 4.1 Organizační schéma městské policie Šumperk	36
Obr. 4.2 SWOT analýza města Šumperk.....	42
Obr. 4.3 Schéma organizační struktury městské policie Litovel	45
Obr. 4.4 SWOT analýza města Litovel.....	50
Obr. 4.5 Schéma organizační struktury Městské policie Zábřeh.....	52
Obr. 4.6 SWOT analýza města Zábřeh.....	57
Obr. 5.1 SWOT analýza města Mohelnice	64